

III 4283 N₄

AZ

UNGI REF. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 26. ÉS 27. NAPJAIN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

41. sz.

AZ UNGI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA

SZERKESZTETTE:

NÉMETH PÉTER
főjegyző.

MUNKÁCS
NYOMATOTT GRÜNSTEIN MÓR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1910.

1840
1841
1842

AZ

III. 4283 A.

UNGI REF. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 26. ÉS 27. NAPJAIN UNGVÁRON
TARTOTT RENDES KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

41. sz.

AZ UNGI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

SZERKESZTETTE:

NÉMETH PÉTER

főjegyző.

MUNKÁCS
NYOMATOTT GRÜNSTEIN MÓR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1910.

I. Közgyűlési ügyek.

Jelen voltak: Szüics István esperes, tiszasalamoni lelkész, Szőlősy Gyula ungcsepelyi, ifj. Szakal István vámoslucskai, Komjáthy Gábor ungvári, Nagy Sándor kisdobronyi, Magyar Bertalan nagydobronyi lelkészek, mint egyházi tanácsbírák, — Minay István, Stépán László, Szabó Lajos, Stépán Géza, Szilágyi Sándor, Bernáth Zoltán, világi tanácsbírák. — Hegyi György egyházmegyei ügyész, Németh Péter csongori lelkész, mint papi, Kovács Dániel vil. főjegyzők, Szabó Zoltán világi, Pataky Pál papi jegyzők. — Lelkészek: Ujlaki Sándor bajánházai, Kiss László bátfai, Kálniczky János bezői, Szabó István bési, Bacskay Sámuel csapi, Magda Sándor csicseri, Gecse Géza gálocsi, Benkő Lajos iskei, Móré Gábor jenkei, Morvay József kistráti, Varga Károly korláthelmeci, Szabó Endre minaji, Szőlősy Ferenc mokcsakerészi, Komjáthy István nagygejőci, Maksa József nagykaposi, Sallay Gyula nagy-szelmenci, id. Szakal István nagyszeretvai, Ráczkövy János palágyi, Papp István pályini, Tóth Lajos szürtei, (egyházmegyei pénztárnok), Kovács István tiszáágteleki, Csomár Béla tiszáásványi, Nyomárkay Sándor ungnyarádi, Móré Elek ungpinkóci, Nagy Géza vajkóc-mátyóci lelkészek. — Tanítói képviselők: Balogh Dániel palágyi, Bóczér István csicseri tanító. — Helyettes lelkészek: Soltész Andor eszenyi, Helmeczy Antal szalókai. — Segédlelkészek: Kiss Jenő ungvári, Bakcsy Gyula csapi.

Egyházak képviselői: Ágtelekről: Bócsay Balázs tanító, Palló-ból: Bódi István, Nagygejőcből: Ritok János, Bésből: Geci István, Eszenyből: Tóth Péter, Pályinból: Szilágyi József, Nagyszeretváról: Bartóffi Lajos, Nagykaposról: Eszterhay Károly, Korláthelmec-ről: ifj. Kőszörtüs István. — A tanítói karból: Sulyok János ungvári, Böszörményi László kisdobronyi, Osváth Endre nagykaposi, Csomár József ungpinkóci, Könyves Mihály solymosi, Diószeghy Jenő, korláthelmeci, Maksa József tiszasalamoni, Szekeres Dénes felsőrőcsei, Karabélyos Gyula kistráti, Papp Lajos bési, Halász Lajos jenkei tanítók.

1. Esperes buzgó imája után fájdalmas érzéssel tudatja, hogy szeretve tisztelt gondnokunk, Komjáthy Béla gyengélkedése miatt a gyűlésen meg nem jelenhetett, így a vil. elnöki szék elfoglalására hivatalkor szerint legidősebb tanácsbiránkat Minay István urat felkéri.

Minay István vil. tanácsbíró a vil. elnöki széket elfoglalja, s a gyűlés megjelent tagjait üdvözölve, a tanácskozást megnyitja.

2. Az egyházak küldöttjei megbízó levelöket beadják, melynek alapján jelen gyűlésre a hivatalos tagokkal együtt igazoltatnak. Homoki Antal kisgejőci lelkésznek igazolt elmaradását a gyűlés tudomásul veszi.

3. Esperes előterjesztvén időszakai jelentését, annak esperesi intézkedéseket tartalmazó részét a gyűlés helyeslőleg tudomásul veszi, tárgyalást igénylő pontjai 61-től 72-ig jelzett pontok alatt tárgyalatnak, s a jelentésnek jegyzőkönyvünkben kinyomatását a közgyűlés elhatározza.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Ha visszatekintünk az elmúlt egyházi év eseményeire, azok között kétségen kívül a július 11-iki *emlékünnap* — mint oly sok évek eseményei között reánk nézve a legkimagaslóbb — vonja főként magára figyelmünket. — E napon ünnepelte ugyanis a *nagy reformátornak, Kálvinnak emlékét a kálvinista világ*. Az emlékezet fáklója meggyuladt azon a napon nemcsak ott Genfben, sírján a vallásujtónak, hanem mindenütt, a merre csak neve ismeretes, a legkisebb református gyülekezetben, a legegyszerűbb református ember szívében is!

A világgraszóló ünneplésből kivettük részünket mi is; ünnept az egész „magyar református Sion“, abban a mi egyházmegyénk s ennek minden gyülekezete. Együtt éreztünk, együtt lelkesedtünk mi is ama napon azokkal, akik önérzettel vallják magukat Kálvinistáknak; együtt adtunk hálát az Istennek, hogy magunkénak mondhatjuk Őt „*az Isten küldöttét, akinek lelkét az Isten akarata irányozta, az ő szent lelke termékenyítette és tette rettenthetetlenné*“

a szolgálatra, az áldozatra, az önfeláldozásig fokozódó — s mind halálíig tartó csodálatos, szinte emberfeletti küzdelemre és hűségre.“

Azt mondja róla egyik kiváló egyháztörténet írónk:

„Oly egyszerű s mégis annyi vész által zaklatott helyzetben, mint a milyenben Kálvin élt, s csupán a szó és toll hatalmával, aligha vitt valaha valaki nagyobb dolgokat véghez, mint a milyeneket ő véghez vitt. A székelyföldi havasoktól a skót bércekig, s a francia partoktól Északamerikáig, láthatók nyomai nagy lelke hatásának, melynek erejével nemcsak a tiszta keresztyénség tanai mellett küzdött nagy diadallal, hanem népek életirányát és jellemét változtatta, nemesbitette és szilárdította meg.“ „Ő általa az Isten valóban nagy dolgokat vitt véghez.“

Méltán megérdemelte tehát, hogy hálával és kegyelettel emlékezzék róla a ref. egyház születésének négyszázados évfordulóján. Vajha az ő vallásos nagy hite, nagy szellemének átalakító, termékenyítő ereje lenne *ható, alkotó* erő közöttünk továbbra is.

„Fény nevére, áldás emlékére!“

* * *

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Ha most már közelebbről egyházmegyénk mult évi történetét, az egyes gyülekezetek kül- és beléletében lefolyt eseményeket vizsgáljuk, úgy, amint azokat az egyházlátogatási jegyzőkönyvek elének tárják, nekem úgy tetszik, mintha a nagy Kálvinra való visszaemlékezés, az ő alkotó, szervező szellemével való társalkodás már is éreztetné alkotó erejét, áldásos hatását egyházi közéletünkben; — mintha már eddig is nagy mértékben hozzájárult volna az imitt-amott meggyengült kálvinista öntudat ébresztéséhez, erősítéséhez; úgy tetszik nekem, mintha az emlékezet varázsfáklyájától, mely a mult év július 12-én a genfi sir felett meggyuladt, lángra gyult volna az imitt-amott már-már hamvadó félben levő vallásos buzgóság is!

Az egyházközségek kül- és beléletében történt eseményeket az egyházlátogatási jegyzőkönyvek tüntetvén fel, tartsunk szemlét azoknak pontjai felett.

I. Valláserkölcs állapotainkkal meg lehetünk elégedve.

A gyülekezetek örállói buzgósággal, hűséggel forgolódnak szt. hivatalukban, hirdetik az igét, rajta vannak mind alkalmas,

mind alkalmatlan időben; lankadást nem ismerve fáradoznak egyházuknak úgy belső, mint külső építésén. — Gyülekezeteinkben örömmel láthatjuk annak a hitnek megnyilatkozását, erősbödését, amely nemcsak az isteni tiszteleti cselekmények gyakorlásában, az „Uram! Uram!” mondogatásában, hanem a jó cselekedetek gyakorlásában, az áldozatkészségben áll.

Az isteni tisztelet ünnep- és vasárnapokon megtartatik a szokásos időben mindenütt; hétköznapiakon Vajkócon, Nagyszelmencen, Szirénfalván, Gállocsban, Bátfán nyáron hetenként kétszer, telen mindennap, a többi egyházakban minden reggel megkondul az imára hívó harangszó, a hivek kellő buzgósággal látogatják a templomot. A szláv ajku egyházakban az egyh. ker. szabályrendelet szerint minden harmadik vasárnap magyar nyelven tartatik az isteni tisztelet, sőt Szeretván minden második vasárnap, Pályinban pedig csak az imádkozás történik némelykor szláv nyelven. Az uri szent vacsora a törvény által előirt időben hitelveink szerint kiszolgáltatik.

A konfirmációra mindenütt a lelkészek készítik elő a növénydéseket, kivéve a szirénfalvai, solymosi és kereszti l. egyházakban, ahol e tisztet az előkönyörgő tanítók végzik; a konfirmáció a templomban ünnepélyes szertartás keretében folyik le, még pedig Jenkét és Keresztet kivéve, mindenütt nyári vizsgák után, e két helyen pünkösds előtti vasárnap.

Egyházi megáldást nem kért egy vegyes vallású pár Minajban; valószínűleg ezt a másik fél lelkészétől kérte.

A baptisták száma Záhonyban 3 családra apadt, Eszenyben számuk (27) növekedőben; Nagydobronyban apadóban; Csongorban mindössze egy pár van.

Felekezeti sérelem előfordult Csicszerben, hol Csatlós Mihályt István napján mert dolgozott, 10 kor, birságra büntette a közig. szolgabíró.

Temető kivilágítás divatba jött Bátfán, K.-helmecon, Csapon, Kisdobronyban. Bucsujárás: Pályin, Kereszt, Jenke, Zahar, Pinkócon szórványosan,

Az egyházak szegényeinek segélyezésére alapítvány van: Csicszerben, Bátfán, Pinkócon, Ungváron, Nagydobronyban; a többi helyeken inkább a politikai község gondolzza őket.

Az egyházi éneklés szépítése tekintetében több helyen üdvös haladás észlelhető. Pályinban, Bajánházán énekóra tartatik a fel-

nők részére. — Csap értékes orgonát, Ungtarnóc harmoniumot állítottatott templomába. Énekkar alakult a múlt év folyamán: K.-helmeccen, Pallóban, Ungnyarádon, Botfalván, Pályinban szervezés alatt; elismerés illeti ez egyházak új tanítóit. Fennállanak a régi énekkarok: Bésben, Vaján, Mogyorós, Veskóc, Palágy, Ungváron, Nagygejőcön, hol most is a dalszerető ifjú lelkes vezető. Ifjusági egyesület van: Ungváron, Iskében, Záhonyban (ez utóbbi helyeken állami tanítók vezetése alatt.)

Az áldozatkészség megnyilatkozása az 1909-ik évben sokkal nagyobb mérvű volt, mint a megelőzőben, mert míg 1908-ban 9133 K 56 f. volt, a múlt évben 21596 koronára emelkedett.

Nagyobb mérvű adakozások 1909-ik évben:

1. Bátfán Nagy Ferenc az egyh. hagyományozott	200.— K
2. Kaposon Isten dics. egyesek	671.— K
3. Veskócon egyesek	796.80 K
4. Cseppelyben „	1650.— K
5. Mokcsai Sándor urasztali ezüst kelyhet és tányért	225.— K
6. özv. Fidy Béláné Ungvárt új temetőre	6000.— K
7. Ungváron Isten dics.	596.— K
8. Nagygejőc „ „	576.— K
9. Kisdobrony „ „	302.— K
10. Ágtelek orgonára egyesek	279.— K
11. Csap „ „	931.— K
12. Pályin Isten dics.	255.— K
13. Vámoslucska „ „	422.81 K
14. Felsőőröcse „ „	243.38 K
15. Kereszt „ „	220.82 K
16. Jenke „ „	351.92 K
17. Zahar „ „	223.02 K
18. Bező „ „	508.90 K
19. Nagygejőcön Komjáthy István lelkes vezető és neje Dali Emma egy ezüst urasztali kelyhet	120.— K
20. Tibay templomra: özv. Patay Gyuláné	2000.— K
21. Naményi Antal	100.— K
22. Stépán László	200.— K
23. Köröskényi Béla	200.— K
24. Szóráth János	400.— K

25. Tomcsányi István	400.— K
26. Szakal István lelkész és neje	200.— K

Özv. Fidi Béláné ragyogó betűkkel írta be nevét az ungvári egyház aranykönyvébe; méltó, hogy nemes tettét jegyzőkönyvünkben is megörökítsük, s néki hálás köszönetünket nyilvánítsuk.

II. Az egyházközségek közlélete, szervezete, vagyona.

A presbitérium szervezése, a presbiteri és közgyűlések jegyzőkönyvének vezetése mindenütt a törvény kívánalmának megfelelő s a presbiteri tagok hiven teljesítik kötelességeiket.

Bátfán az egyház ládája elavult, hasznavehetetlen. Szalókán pedig nincsen.

Rendeleték könyve mindenütt vezetetik.

Vajánban, Tiszaásványban a paróchiai könyvtár törzskönyve nincs meg. Bátfán a Pruzsinszky P. „Kálvin élete“, Nagygejőcben a Pokoli-féle egyháztörténet hiányzik; Tiszaásványban pedig csakis az van meg, a többi mű hiányzik.

Korláthelmecen a régi anyakönyvek fontos okiratok stb. csak részben vannak leltározva.

Az épületek tűzkár ellen mindenütt teljes értékig vannak biztosítva, kivéven Kistrátot, hol az iskola és csűr biztosítva nincs. Minajban az épületek javítása tervbe van véve, Ungpinkócon a paróch. istálló dülőfélben van.

A tanító által használt ingatlanok még mindig nincsenek az egyház nevére telekkönyvezve: Bés, Mogyorós, Veskóc, Palágy, Nagygejőc, Ungtarnóc, Botfalva, Kistrát, Kisgejőc, Szeretva, Pályin, Felsőrőcse, Sárosmező, Jenke, Kereszt, Pinkóc, Záhony és Eszenyben. Ördarmán az egyház földje, Vajánban a lelkészi fafizetés több évről hátrálékban van. Eszenyben a lelkészi fizetés van hátrálékban.

Vagyoni állapot 1909. év végén:

1. Bevétel	188,477.93 K
2. Kiadás	164,695.69 K
3. Felülköltség levonva	66.76 K
4. Maradvány	23,715.24 K
5. Tőkepénz	113,385.38 K
6. Lelkészi-alap	12,265.50 K
7. Tanítói-alap	1,000.— K

8. Iskola-alap	1,442.81 K
9. Templom-alap	6,883.89 K
10. Orgona-alap	8,475.06 K
11. Énekkar-alap	28.96 K
12. Alapítványok	67,150.98 K
13. Regále váltság	2,723.52 K
14. Fafizetési-alap	10,393.07 K
15. Árva-alap	5,002.77 K
16. Úrasztali-alap	122.— K
17. Óra-alap	193.67 K
18. Szegény-alap	2,000.— K
19. Épületfentartási-alap	200.— K
20. Magtár-alap	8,827.01 K
Összesen	263,809.86 K
Adósságot levonva	153,483.66 K
Marad vagyón	110,326.20 K

Termény maktár: 1703 köb. $1\frac{1}{3}$ véka.

Földbirtok, (egyház és iskoláé) 651 hold, 1087 □ öl.

Bérház: 4.

Adókönyvecske csak Ungvárt, Pályinban, Csapon, Eszenyben, Ágtelek, Kisdobronyban, Nagydobronyban, Csongoron van, egybeitt nincs. — Zaharban az egyház pénze sola kötvényre van kiadva, Pinkócon nincs kellőleg biztosítva, se kebelezve, se jótálló.

A gondnoki számadások rendbenléte felett a számvevőszék betérjesztése után mondhatunk ítéletet.

Az adók nincsenek kifizetve teljesen Botfalván, Kisdobrony 3 évi ártéri adóval van hátrálékban, Csongor szintén tartozik e címen 167 koronával. — Az egyházak a kapott segélyeket céljaikra fordították. Perben áll az egyház: Bésben Virág József volt lelkészével, mint felperes, magtári tartozás miatt. Vajkócon Füzesséry Márton utódjával az egyház földjén nyitott ut miatt. — Gálocsban mint alperes Jakubovits Bernáttal két fórumon nyert az egyház, most a Curián az ügy. — Botfalván temető ügyben a község más vallásu lakosaival. — K.-helmeceen lelkész és tanító legeltetési joga miatt. Vámoslucskán a paplakot építő vállalkozóval. — Kereszten az iskolát építő vállalkozókkal az iskolaépítés miatt; de a pert a vállalkozó Beregszászban elvesztette, mivel az építés ellen kifogások vannak.

Nagyobb mérvű építkezések 1909-ik évben.

1. Bátfán templom építés	---	---	4085.14 K	
2. Palló iskola építés	---	---	2049.52 K	
3. Palágy iskola építés	---	---	2341.— K	
4. Gállocs templom építés	---	---	18427.29 K	
5. Kistrát iskola építés	---	---	6700.— K	
6. Nagygejőcön	---	---	14383.99 K	
7. Ungtarnóc harmónium	---	---	743.32 K	
8. Záhony istálló	---	---	1122.46 K	
9. Tizasalamon melléképületek			957.91 K	
10. Csap orgona és káplánlak	---	---	2675.24 K	1860.54 orgona.
11. Ágtelek renoválás	---	---	936.42 K	
12. Szalóka istálló	---	---	4500.— K	
13. Bező vaskerítés, melléképületek	---	---	3725.37 K	
Kereszt uj iskola	---	---	6000.— K	

Ez évben építeni készül: Szalóka egészen új lelkészlakot, Iske, Csicsér paplakát renoválja, Bező 2 tantermet, Pályin, Szeretva, Jenke, Nagygejőc iskolát; Solymos, Nagydobrony templomot.

A gyülekezetek kebelében mindenütt meg van az áldásos béke, kivéven Jenkét, hol a lelkész és tanító között feszült viszony van.

III. Iskolai ügyek.

Ha iskoláink szellemi és anyagi állapotát vizsgáljuk, több örvendetes, mint nem örvendetes jelenséggel találkozunk. Örvendetes jelenség, hogy az egyházak veteményes kerjeinek gondozói általánosságban szólva, hiven teljesítik nehéz kötelességüket, minek folytán eddigi jó iskoláinknak szellemi színvonala nem süllyedt, sőt több helyen, hol eddig hanyatlás jelei mutatkoztak, most örvendetes emelkedés észlelhető, általában ott, hol az iskolák új tanerőket nyertek. — Személyes meggyőződést szereztem erről egyházlátogatási körutamon Vámoslucskán, Pályinban, Zaharban. A pályini tanító Mátyás István kellő ambícióval és képességgel vette át a Meskó Gáspár által hagyott szép örökséget, a jó iskolát, s úgy látszik a jeles elődnek méltó utódja, a reá hagyott szép örökségnek hűségese gondviselője lesz.

Zaharban Minay Julia ideiglenes tanítónő, a közelmúltban annyira elhanyagolt iskolában alig néhány hó lefolyása alatt (no-

vember 6-tól) igazán dicséretre méltó szép eredményt mutatott fel. — Sajnos, hogy ottani működése csak az iskolai év végéig terjedhet.

De nem örvendetes jelenség, hogy 2 iskolában — pedig mindkettőben fiatal tanerő működik — az egyházmegyei látogatóság a vallás- és énektanítást fogyatékosnak találta; t. i. Korláthelmeccen, hol az iskola szellemi állapotát egyebekben is kéri figyelmébe ajánlani az iskolalátogatóságnak, — és Nagykaposon, ahol az őszi egyházmegyei gyűlés 18. számú határozata szerint fő figyelemmel lévén a vallás- és énektanításra, azt tapasztalta, hogy a mult iskolai évi gyenge állapot után javulás látható ugyan, — de az eredmény ilyen központi helyen csak kielégítő.

Örvendetes jelenség, hogy az állami iskolákban a lelkészek által teljesített vallás- és énektanítás a felvett jegyzőkönyvek bizonyossága szerint „semmi kívánni valót nem hagy fenn“, — sőt Nagykaposon „kiváló buzgósággal és kitünő eredménnyel“, — Nagydobronyban, Vámoslucska szórvényaiban „kitünő eredménnyel“, — Bajánházán kiváló buzgósággal“, — Mokcsában a „legjobb eredménnyel, régi buzgósággal“, — Ungtarnócson „kiváló jó eredménnyel“, — Minajban „dicséretes buzgósággal és jó eredménnyel“ taníttatik.

Nem örvendetes jelenség, hogy „nem törvényszerűek“ a tantermek: Ungmogyorós, Nagygejőc, Botfalva, Korláthelmeccen, Szeretva, Pályin, Felsőrőcse, Sárosmező, Jenke, Bező, Ungpinkóc, Tizzasalamon, Tiszaásvány, Ágtelek, Kisdobrony és Csongoron; és hogy az építkezésnek főkellékével *pénzzel* egyáltalában nem rendelkező egyházaink iskoláiknak *törvényszerűvé* tételére a törvény rendelkezéseit talán tulságos lelkiismeretességgel is betartani akaró állami közegek, politikai hatóságok által sarkaltatva: kénytelenek magukat adósságokkal is megterhelni, hogy a törvény kívánalmainak eleget tegyenek.

De másrésről örvendetes jelenség, hogy egyházaink — úgy látszik — tudatára ébredtek annak, hogy az iskola az egyháznak ha sokba kerülő tulajdona is, de a virágzó egyházi életnek leghatalmasabb szerve, az egyháznak veteményes kertje, ahol neveltetnek a plánták az Isten tornácának ékességére; — és készek a legnagyobb áldozatra, minden erejüket megfeszítik, — csakhogy isko-

lájokat megtarthassák. Ezt bizonyítják a több helyen már bevégzett, több helyen pedig kezdőfélben levő építkezések. Sajnos azonban, itt is akad egy kivétel, t. i.: Ungmogyorós, mely hivatkozva a községet a múlt évben ért tűzvészre, iskolája államosítása iránt folyamodik a helyett, hogy épen ezen oknál fogva, iskolája törvényszerűvé tételére az illetékes helyen halasztásért próbált volna folyamodni.

A tankötelesek iskoláztatása ellen panasz sehol nem merült fel. Az iskola felszerelése — az új törvény kívánalmait véve tekintetbe, most még mindenütt *hiányosnak* mondható.

A tankönyvek mindenütt kellő időben beszereztetnek.

Az iskola jellegét feltüntető felirat és címer minden iskolára kifüggesztetett, — s mindenütt el vannak látva a szükséges naplókcal.

A gyermekek a templomi istenítiszteletre felvezettetnek.

Minden iskolánkban rendes, okleveles tanító működik; kivévn a zahari tanítónőt, aki okleveles ugyan, de ideiglenes.

Faiskola nincs: N.-gejőc, Botfalva, Királyhelmece, K.-gejőc, Szürthe, Szeretva, Pályin, Kapos, Csicsér, Mogyorós, Veskóc, Nyaradban. A fanemesítést tanulják a gyermekek: Vajánban, Tiszasálamonban.

Kézimunka, kötés, horgolás tanítatik: Magasréven.

IV. Statisztikai adatok.

1. Egyházmegyénk összes lélekszáma : 27,075.
2. Szül.: 479 fi; 493 nő; össz.: 972.
3. Megh.: 295 fi; 249 nő; össz.: 544.
4. Házasságot kötött: egyező vallású: 178, vegyes: 48; összesen: 226.

Konfirmáltatott: 258 fi; 281 nő; összesen: 539.

Áttért hozzánk: Korláthelmece 1 fi, Ungvárt 1 fi, N.-kaposon 1 fi, Kistrátban 1 fi, összesen: 4 fi.

Kitért tőlünk: Pinkócon 1 nő; Ungvárt 2 nő; Nagygejőcön

1 nő; N.-kaposon 2 fi; Ungcseppelybe 2 fi; Veskócon 1 fi, 1 nő; Jenkén 1 fi; összesen: 6 fi, 5 nő = 11.

E tekintetben veszteségünk tehát = 7.

A leendő gyermekek vallására megegyezést kötött:

Ungvárt	14	pár;	ebből	javunkra:	5;	Kárunkra:	9.
Mínajban	...	1	„	—	—	—	„	1.	
Kisgejőcön	...	1	„	—	—	—	„	1.	
Pályiban	...	1	„	—	—	—	„	1.	
Pinkócon	...	4	„	ebből	javunkra:	3.	„	1.	
Mokcsában	...	1	„	„	„	1.	—	—	
Csapon	...	2	„	„	„	2.	—	—	

összesen ... 24 pár; ebből javunkra 11. Kárunk: 13.

Itt is vesztesek vagyunk tehát kettővel!

Méltánytalanok lennénk, ha az áttérések és gyermek eligérések alkalmával szenvedett veszteségeinket mindig a gyülekezetek őrállóinak rovására jegyeznénk; mert, hogy az ólálkodó farkasoknak sikerül egy-egy juhot eltévelyíteni, annak oka legtöbbször nem a kellő felügyelet hiányában, hanem rajtunk kívül álló okokban — (anyagi érdek stb.) és abban rejlik, hogy erősen felvértezett ellenfelünkkel szemben folytatott harcunkban igen gyenge fegyverek állanak rendelkezésünkre; tudjuk, hogy új egyházi törvényeink által mennyire meg van kötve kezünk az egyházi fegyelem gyakorlásában!

Az egyházi szertartások közül a keresztelést igénybe nem vette, — illetve abban nem részesítettett Eszenyben egy fiu-gyermek, kinek anyja baptista.

Adótehercsökkentési segélyért folyamodott egyh. megyénkből ezideig 29 egyház; ezek közül 7-nek kérvénye csak ezután jő tárgyalás alá. — Az előbb kérvényezőik közül Csapot kivéve, mindegyik kapott kisebb-nagyobb mérvű segélyt. — Az új egyházi adó életbeléptetése, az adócsökkentési segély igénybevételével, az egyházak terheit tetemesen csökkenti; — de — sajnos! — csökkenti egyszersmind, a termények és szolgáltatásoknak a napi folyó áron alóli értékelése miatt, a lelkészeknek különben is eléggé csekély fizetését is! — Mikor méltó joggal kérjük és várjuk a lelkési fize-

tésnek a törvényben biztosított minimumig való felemelését, ugyanakkor az „*egyházi közérdek*“ azt kívánja, hogy fogadjuk megnyugvással annak leszállítását! — Megnyugszunk rajta, ha anyaszentegyházunk érdeke *így* kívánja; hiszen tudjuk mi (módunkban volt megtanulni!) hogyan kell nemcsak hirdetni, de követni is emez életelvet: „*Földi ember kevésse beéri, vágyait ha kevesebbre méri*“.

V. Fontosabb intézkedések, változások.

A múlt év folyamán általam teljesített adminisztrációs intézkedések közül — időkimélés szempontjából — csak a közérdekkel bírókat sorolom fel.

A csicseri egyház lelkészi hivatalába Magda Sándor volt balogiványii lelkészt május 2-án Stépán Géza vil. tanácsbíróval, — a bezői egyh. lelk. hivatalába Kálniczky János volt felsőrőcsei lelkészt jun. 6-án Szakal István egyh. és Minay István vil. tanácsbírák közreműködésével beiktattam. Május elején helyettes lelkészekül behelyeztem. Felsőrőcsére Kádár Albertet, Szalókára Helmeczi Antalt, Eszenybe Soltész Andort. — Kádár Albert rendes lelkésszé választatván, a felsőrőcsei egyház felügyeletével, papi funkciók végzésével okt. 29-én Szakal István vámoslucskai lelkészt, — a közistentiszteletek végzésével pedig Szekeres Dénes helybeli tanítót bízam meg. Bacskay Sámuel csapi lelkész mellé, saját kérelmére, (május 26.) Bakcsy Gyulát helyeztem segédlelkészül. Csengery Jenő botfalvai tanító, aki 37 éven keresztül kitartással, odaadással, hűséggel szolgálta egyházmegyénk több egyházában a nevelés, oktatás szt. ügyét, okt. 1-jével nyugdíjba lépven, a helyére megválasztott tanítót Tóth Miklóst ideiglenesen beerősíttem. — Ugyanezt tettem Szalay Sándorral, aki vámoslucskára, az időközben eltávozott Révész József helyére választott tanítónak Végleges megerősítéseket jelen közgyűlésünk fogja eszközölni.

Rozgonyi János zahari tanító időközben nyugdíjba menvén (nemsokára meghalt) a tanítói állást, ideiglenesen Minay Julia tanítónővel töltöttem be, — mivel az ideiglenes állapotra férfi tanító nem vállalkozott; — a templomi istentiszteletek végzését pedig (külön díjazás mellett) Móré Elek pinkóci lelkészre bízam.

Midőn a felsőrőcsei-, eszenyi-, szalókai és záhonyi egyházak

üresedésben levő lelkészi állásának betöltése iránt tett intézkedésekről szólanék, egyszersmind egy szomorú kötelességet is kell teljesítenem; — igen, mert a záhonyi lelkészi állás Urbán Mihály tisztársunknak okt. hó 16-án történt tragikus halálával jött üresevésbe. — Tragikus volt annyiban, hogy bár előzőleg betegeskedett, de a gyászbeset bekövetkezésére hozzátartozói még azelőtt egy órával sem gondoltak. Tragikusnak mondható annyiban is, mert édes fia az ófehértói egyháznak tevékeny ifju lelkésze, alig egy félévvel azelőtt még váratlanabban hunyt el.

Urbán Mihály mint segédlelkész egyházmegyénkben kezdette pályafutását; 39 évig szolgálta az Isten országának szent ügyét a záhonyi egyházban, forgolódván hivatalában jóakarattal, — a neki adatott tehetség mértéke szerint. — Maradjon áldásban közöttünk emlékezte! . . .

A záhonyi egyházban a felügyelettel Bacskay Sámuel csapi lelkészt, — a papi funkciók és vasárnapi templomi szolgálatok végzésével Bakcsy Gyula segédlelkészt, a hétköznapiakkal pedig Szinok Dezső énekvezér-tanítót bízom meg. Dec. 17-től Kirner Bertalan segédlelkészt helyeztem oda be; de jobb állást nyervén, onét nemsokára eltávozott.

Az eszenyi egyház nov. 28-án Szabó István bési lelkészt választotta — meghívás útján — lelkészetül; de a választás ellen panaszt adván be, az e. m. elnökség vizsgálatot rendelt el. Ez ügyben az egyh. m. bíróság ma fog dönteni.

Ugy a f.-röcsei, mint a záhonyi egyházban dec. 19-én történt a lelkész választás meghívás útján, az előbbbenibe Rác József kiskiskai, — utóbbiba Peley József mátyusí lelkész választatott meg.

A szalókai egyháznak is sikertült végre — valahára lelkész választania Barkaszi Károly cigándi segédlelkész személyében,

Mindhárom lelkész beerősítése ez alkalommal fog megtörténni.

Végül megemlítem, hogy egyházlátogatást a f. évben is teljesítettem a szeretvai járásban, Nyomárkay Sándor nyarádi lelkész, és Szilágyi Sándor e. m. tanácsbíró közreműködésével.

Magamat a nagytiszt. egyházmegye közönségének kegyes jóindulataiba ajánlva, a tárgysorozatba felvett ügyeket ezennel tárgyalás alá bocsátom.

4. Mult gyűlésünk 5-ik pontjában két papi aljegyzőre elrendelt szavazatok 1910. február 17-én Esperes, Komjáthy Gábor, Magyar Bertalan, Németh Péter, Nagy Sándor tagokból álló bizottság által felbontatván, a beérkezett 39 érvényes szavazatból esett: Pataki Pál ungtarnóci lelkészre 24, Kovács István ágteleki lelkészre 16, Maksa József kaposira 12, Magda Sándorra 9, Ráczkövy Jánosra 4, Csomár Bélára 3, Komjáthy Istvánra 2, Nagy Gézára 2, Szabó Istvánra 2, Szabó Endrére 1, Tóth Lajosra 1, Móré Elekre 1, Kiss Lászlóra 1. — Ennek alapján Pataki Pál általános többséget nyert. A másik aljegyzői állásra általános többséget senki sem nyervén, a két legtöbb szavazatot nyert egyén: Kovács István és Maksa József között szűkebb körű szavazást rendelt el az esperes. Ezen szűkebb körű szavazás beadásának határideje március 27-re tűzetett ki. Március 29-én Szücs István, Magyar Bertalan, Nagy Sándor, Németh Péter tagokból álló bizottság e szavazat eredményéről szóló jegyzőkönyvüket beterjesztik, mely szerint a beérkezett 34 érvényes szavazatból 17 esett Kovács Istvánra, 17 Maksa Józsefre. S miután bizottság sem a zsinati törvényben, sem az egyházkerületi szabályrendeletben nem talál utasítást, hogy a presbitériumok egyenlő szavazata esetében mily eljárás követendő, a felett határozni az egyházmegye közgyűlését tartja jogosultnak. Esperes a később beérkezett 5 szavazatot is az iratokhoz csatolva beterjeszti.

Az egyházmegye közgyűlése az első szavazat eredménye folytán Pataki Pált törvényesen megválasztott egyházmegyei papi aljegyzőnek kijelenti. A második szavazásra nézve az ellentétes nézetek kifejtése után szavazással aként dönt, hogy Kovács István és Maksa József között elrendeli az új szavazást. Mely határozat megfeleltetését — a hasonló esetek tisztázása végett — Németh Péter bejelenti.

5. Pataki Pál megválasztott papi aljegyző a hivatali esküt leteszi, s Németh Péter főjegyző üdvözlése után az egyházmegye bizalmát meleg szavakkal megköszönve, aljegyzői székét az egyházmegye szives üdvözléte mellett elfoglalja.

Pataki Pál ungi egyházmegyei aljegyzővé választása tudomásvétel végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztik.

6. Esperes a veszteség fájó érzésével jelenti a záhonyi egyház érdemekben gazdag, puritán jellemű lelkészének, Urbán Mihálynak 1909. október hó 16-dikán történt elhunytát.

Egyházmegyei közgyűlés a kötelességek teljesítésében mindig hű, a terhek hordozásában fáradhatatlan, a csalódásokat, a megpróbáltatásokat is bizó lélekkel emelő lelkipásztornak: Urbán Mihálynak a halálát a megboldogult hűséges szolgálatának hálás elismerésével s az Úr akaratán megnyugodni tudó lélekkel iktatja jegyzőkönyvébe; a fejük koronájából megfosztott családnak pedig őszinte részvétét nyilvánítja.

7. Esperes jelenti, hogy Záhonyban a lelkész elhunytával szükségessé vált intézkedéseket arra nézve, hogy a lelkészi szolgálatban fennakadás ne legyen, a következőkben tette meg: Bacskay Sámuel csapi lelkész felügyelete alatt a vasárnapi s ünnepi istentiszteletet és a rendkívüli istentiszteleti cselekményeket végzi Bakcsy Gyula csapi segédlelkész; a hétköznapi istentiszteletet Szinok Dezső énekvezér. Ezen beszolgáltatért ezek együttes díjazását a lelkészi fizetés terhére havi 83 k. 33 f.-ben állapította meg.

Esperes intézkedését az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyólag veszi tudomásul.

8. Az esperes jelenti, hogy Szabó József halálával megüresedett eszenyi lelkészi állás 1909. nov. 28-án meghívás útján betöltetett. Az eszenyi egyház lelkészeül Szabó István bési lelkészt választotta, ki a választást elfogadta. A választás ellen 10 egyháztag felebbezést adott be; de mivel felebezésüket visszavonták, s a vizsgálat során hivatalból megindítandó eljárás esete nem merült fel:

Szabó Istvánnak eszenyi lelkésszé választását az egyházmegyei közgyűlése meg-

erősíti, s tudomás vétel végett a főtiszteletti egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

9. Az esperes jelenti, hogy a Kálniczky János bezői lelkészé választása folytán megüresedett felsőröcsei lelkészi állás meghívás útján 1909. dec. 19-én Rác József, kistráskai lelkészszel betöltetett. Ki a megválasztást elfogadta.

Rác Józsefnek felsőröcsei lelkészszé választását az egyházmegye közgyűlése megerősíti, s tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

10. Az esperes jelenti, hogy a halálozás folytán megüresedett záhonyi lelkészi állás 1909. dec. 19-én meghívás által Peley József mátyusi lelkészszel betöltetett.

Peley Józsefnek záhonyi lelkészszé választását az egyházmegyei közgyűlés megerősíti, s tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

11. Az esperes jelenti, hogy a szalókai lelkészi állás pályázat útján 1910. febr. 13-án megtartott választás alkalmával közfelkiáltással Barkaszi Károly cigándi segédlelkészszel töltetett be.

Barkaszi Károlynak szalókai lelkészszé választását az egyházmegye közgyűlése megerősíti, s tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

12/a. Esperes jelenti, hogy a kir. Tanfelügyelőtől nyert hivatalos értesítés szerint Rozgonyi János zahari tanító 1909. dec. 1-től évi 800 koronával nyugdíjaztatott. Sajnos azonban, hogy nem sokáig élvezhette nyugdíját, mert nyugdíjaztatása után pár hét múlva Ungváron elhalt. Ez idő szerint a zahari tanítói állás ideiglenesen Minay Julia okleveles tanítónővel van betöltve.

Egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi a Rozgonyi János volt zahari tanító nyugdíjaztatására és halálára vonatkozó jelentést:

a hányatott és zaklatolt életnek adjon az Isten csendes nyugodalmat.

12/b. A vámoslucskai egyház lelkésze jelenti, hogy a vámoslucskai egyház tanítójává 1909. október 17-én Szalai Sándor okleveles tanító választatott meg. A választásra vonatkozó jegyzőkönyv kivonatát s a megválasztott tanító oklevelének hiteles másolatát beterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés Szalai Sándort, a vámoslucskai egyház elválasztott tanítóját állásába beerősíti s esküjét — mivel elháríthatlan okok miatt jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetett, jövő gyűlésünk veszi ki.

12/c. A botfalvai leányegyház felügyelő lelkésze jelenti, hogy a botfalvai egyház volt előkönyörgő kántortanítója, Csengeri Jenő 1909. évi október hó 1-jével nyugdíjba ment s ugyanezen naptól kezdve a botfalvai leányegyház előkönyörgő-kántortanítójává Tóth Miklós okleveles, volt tornyai tanító lett megválasztva. Erre vonatkozólag esperes azt is jelenti, hogy Tóth Miklóst a szabályszerű okmányok bemutatása mellett állásába ideiglenesen beerősítette, okmányait azonban az államsegély kieszközlése végett a felügyelő lelkésznek kiadta.

Egyházmegyei közgyűlés a Csengeri Jenő nyugdíjaztatását sajnálattal és azzal az óhajtással veszi tudomásul, hogy a ki lelkének erejét, szívének lángját ifjúságának első percétől kezdve egészen a nem szeretem napokig itt égette el Egyházmegyénk népnevelésének oltárán s a ki mindenkor tiszteletre méltó alakja volt közöttünk az egyházát mindenek felett szerető tanítónak, — a hí sáfárkodás boldogító tudatával élvezze az isteni kegyelem által számára fenntartott nyugalom éveit.

Tóth Miklóst pedig a botfalvai előkönyörgő-kántortanítói állásba végleg beerősíti s annak beigazolására, hogy előbbi szolgálati helyén már hivatalos esküt tett, utasítja.

13. Az egyházmegyei számvevőszék az egyházak 1907., 1908. és 1909. évi átvizsgált számadásairól jelent.

Az egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jelentése alapján az egyházak 1907., 1908., 1909. évi számadásait — a fenntartandók fenntartása mellett — a számvevőszék által ezen számadásokra vezetett helyesbítésekkel és megjegyzésekkel megerősíti *Szirénfalva, Gállocs, Mogyorós, Nagykapos, Kisráth, Kisgejőc* kivételével, mint a mely egyházak számadásai részint az okmányok hiánya, részint a tételek homályossága miatt további számfejtés végett kiadatnak az előadónak, köteleztetvén az egyházak az előadók megerőséseinek mindenben pontosan eleget tenni.

Ördarma ellen, mint a ki számadását be nem terjesztette, vizsgálatot rendel el s a vizsgálat megejtésével Komjáthy Gábor és Minay István tanácsbirákból álló küldöttséget bizza meg.

A jövőre nézve pedig utasításul adja, hogy:

1. Minden egyház a maga vagyonelemtárát és rovatos kimutatását 1909. december 31. állapottal f. év október hó végeig 3—3 példányban készítse el s küldje be az illetékes számvevőszéki előadóhoz, különben az Esperes az illető lelkész költségére küldöttség által fogja azokat elkészíttetni.

Minden egyház a napi bevételi és kiadási naplóból (az eddigi gondnoki számadó könyvből) az egynemű tételek csoportosításával (a csoportosítás a rovatos kimutatás és a költségvetés címei szerint történik) 2 példányban *zárszámadást* készítsen s mindkét példányt ugyanazon évre vonatkozó s már megerősített költségvetéssel s a számadás tételeit pontosan igazoló és gondosan számo-

zott nyugtákkal ellátva adja át az egyházlátogatóságnak. A megerősítési záradékkal ellátott zárszámadás egyik példánya a vonatkozó okmányokkal együtt az illető egyháznak lesz visszaadva, a másik példány a számvevőszék rendelkezésére marad.

3. A most megerősített számadásokra vezetett helyesbítések és megjegyzések ellen az illetékes egyházak lelkészei s pénzkezelő gondnokai 30 napon belül a számvevőszéki előadóhoz indokolt előterjesztéssel élhetnek.

14/a. Az építészeti bizottság jelenti, hogy a kistráti egyház a törvényes kellékeknek megfelelő iskolát épített s a tanítói lakot átalakította. Az átvételről 1909. szept. 8-án felvett jegyzőkönyvet beterjeszti, mely szerint a végleges átvétel 1910. szept. 8-án lesz.

Tudomásul szolgál.

14/b. Ugyanaz beterjeszti a bátfai templom javításáról 1909. okt. 27-én felvett átvételi jegyzőkönyvet, mely szerint a végleges átvétel 1910. okt. 27-én lesz. Az egyházmegyei pénztárnok az átvételi jegyzőkönyv értelmében leszámolván a leszámolandókat — a vállalkozót kifizetheti.

Tudomásul szolgál. S az egyházmegye közgyűlése utasítja az egyh. m. pénztárnokot, hogy a leszámolást a vállalkozóval az átvételi jegyzőkönyv záradéka szerint eszközölje.

14/c. Ugyanaz jelenti, hogy mult gyűlésünk 70-ik pontja alapján a palágyi iskola s egyéb egyházi munkálatokról az ideigl. átvételt 1909. okt. 29. a helyszínén felvett jegyzőkönyv szerint eszközölte, s annak jóváhagyólag tudomásul vételét kéri.

Tudomásul szolgál.

14/d. Ugyanaz beterjeszti a veskóci iskola átalakítási munkálatának feltülvizsgálatáról 1909. nov. 6-án felvett jegyzőkönyvet, s annak tudomásul vételét kéri.

Tudomásul szolgál.

14/e. Ugyanaz bejelenti a pallói iskola átalakítási munkálatok átvételéről 1909. okt. 27-én felvett jegyzőkönyvet, s annak alapján az építkezést jóváhagyni kéri.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

14/f. A nagygejőci egyház lelkésze Komjáthy István jelenti, hogy az egyház a lelkészi telek szélesbitéséhez vett 71·4 □ öl belsőséget 714 koronáért. Kladek János vállalkozó az építést felvállalta 14108·46 koronáért. Kölcsönt vettek a nagygejőci hitelszövetkezettől 7% mellett 3750 koronát. A nagygejőci énekkartól kamat nélkül 1500 koronát. A lelkészlak átvételét ideiglenesen 1909. szept. 23-án Szabó Lajos építészeti biz. tag eszközölte, melyről szóló jegyzőkönyv betérjesztetik.

Tudomásul szolgál.

14/g. A nagygejőci egyház betérjeszti iskolája átalakítási tervrajzát, költségvetését, melyeket az egyh. m. építészeti bizottság felülbírált, s megjegyzéseit rávezette.

A nagygejőci egyház újabb építkezését az egyházmegye tudomásul veszi, s az egyház előjáróságát az épít. bizottság szakvéleményét betartani — felelősség terhe alatt — utasítja.

14/h. Az iskei egyház 1909. dec. 30-án egyházközségi jegyzőkönyvet terjeszt be arra nézve, hogy a jövő évben a lelkészlakot átalakítani akarja. 1910. ápr. 12-én ugyanezen ügyben betérjeszti a tervrajzot, költségvetést, presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvet. Az egyházmegye építészeti bizottsága ápr. 19-én szakvéleményét mellékeli, mely az építkezést a betérjesztett tervrajz s költségvetés szerint több tekintetből nem látja célszerűnek. Sajnos azonban, hogy az építkezésnél a szakvélemény kívánalmai a tető befedésén kívül már meg nem valósíthatók, mivel az egyház az építkezést nemcsak megkezdette, hanem azt már csaknem befejezte, a mennyiben a lelkésznek gyűlésünkön tett kijelentése szerint: épen most veszik tető alá.

Egyházmegyei közgyűlésünk az iskei egyháznak azon eljárása felett, hogy egy ily

nagy körültekintést igénylő építkezést — mielőtt az egyházmegye építési bizottsága szakvéleményét kikérte volna, saját felelősségére megkezdette, rosszalását nyilvánítja. S az iskei egyház előjáróságát utasítja, hogy az egyh. megyei épít. bizottság által annak idejében felveendő átvételi s felülvizsgálati jegyzőkönyvet őszi gyűlésünkre beterjessze.

14/i. A csicseri egyház a lelkészlak átalakítása ügyében terjeszt be presbyteri határozatot, tervrajzot, költségvetést és szerződéséket.

A csicseri egyház beterjesztései véleményadás végett kiadatnak az építészeti bizottságnak.

14/j. A pályini egyház iskoláját a törvényben előirt feltételeknek megfelelően kibővíteni óhajtja, az erre vonatkozó presbiteri, közgyűlési határozatokat, építési tervet, költség előirányzatot beterjeszti; az egyénenkénti kivetés beterjesztésére pár napi haladékokat kér. Az építészeti bizottság véleménye szerint a terv jó, a költségvetést azonban túlmagasnak találja, azt 678 koronával kevesbiti.

Egyházmegyénk a pályini egyház iskolájának építési tervét, módosított költségvetését azon esetben, ha a hiányzó egyénenkénti kivetést 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz beterjeszti, megerősíti s utasítja az egyházat, hogy az építést árlejtés útján eszközölje.

14/k. Pap István pályini lelkész utasítani kéri az egyház presbitériumát arra, hogy az iskola építéssel egyidejűleg a lelkéski magtárt, lakás tornácát és egy szoba ablakait is csináltassa meg.

Miután ezen kérelem felett első fokon a presbitérium van hivatva határozni, utasítatik kérelmező lelkész, hogy kérelmével első sorban a presbitériumhoz s csak elutasító presbiteri határozat esetén forduljon az egyházmegyei közgyűléshez.

14/1. A nagyszeretvai egyház iskolája és tanítói laka átalakításának tervét, költségvetését, kivetési lajstromát közgyűlési és presbiteri határozattal terjeszti be megerősítés végett. Az e. m. építészeti bizottság a bemutatott tervet s költségvetést jónak találta s azok megerősítését javasolja.

Egyházmegyénk az építészeti bizottság által jónak ítélt nagyszeretvai iskola és tanítói lakra vonatkozó tervet és költségvetést megerősíti azon utasítással, hogy a terv és költségvetéshez való szigorú alkalmazkodás mellett az építkezés kiadását pályázat útján eszközölje.

14/m. A bezői egyház új tanítói lak és iskola építésére vonatkozó tervét, költségvetését, egyénekenkénti kivetését presbiteri és közgyűlési határozattal felszerelve megerősítés végett beterjeszti. Az építkezési bizottság a szakvéleményében kifejtett több rendbeli változtatások keresztülvitele után javasolja az építkezést engedélyezni.

Egyházmegyénk a bemutatott tervet és költségvetést azon utasítással hagyja jóvá, hogy építkező egyház az építészeti bizottság erre vonatkozó minden egyes észrevételét úgy az árlejtés útján megejtendő építkezés kiadásánál, mint az építkezésnél szigorúan betartsa.

15. Az egyházmegyei pénztár ügyviteli és kezelési szabályzat, valamint a számvető szék szervezeti és ügyviteli szabályzat elkészítésére kiküldött bizottság munkálatait beterjeszti.

Egyházmegyénk a bemutatott szabályzatokat elfogadhatónak nem találja; ugyanazért a bemutatott szabályzatok alapján egy rövidebb, a kölcsönökhöz való könnyebb jutást eszközölő szabályzat szerkesztésével Szöllősy Gyula elnöklete alatt Bernáth Zoltán, Hegyi György, Komjáthy Gábor, Tóth Lajos és Pataki Pál tagokból álló bizottságot bizza meg.

16/a. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék 1910. március 11-én Szürtében az egyházmegyei pénztárnok kezelése alatt lévő alapok 1909. évi számadásainak megvizsgálása tárgyában felvett jegyzőkönyve, mely szerint a Horváth Mária-alap bevétele volt tőkében 16554 kor. 71 fill., kamat s más cimeken 31454 kor. 33 fill., összesen 48009 kor. 04 fill. Kiadás: tőkében 22136 kor. 02 fill., más cimeken 11096 kor. 23 fill., összesen 33232 kor. 35 fill., maradvány 14776 kor. 69 fill. Az alap állása 174929 kor. 98 fill. Hátr. kam. 4782 kor. 65 fillér.

A Horváth Mária-alap állását az ungi egyházmegye tudomásvétel végett azzal terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületre, hogy az alap 1909. január 1. óta 613 kor. 98 fillérrel növekedett a kamatokból.

16/b. Az egyházmegyei számvevőszék az egyházmegyei pénztárnok kezelése alatt lévő többi II—XVIII. tár állásáról is betervezi jelentését s javaslatát a közgyűlés elfogadja, mely szerint:

Az egyházmegye az 1909. évi számadásokra nézve a szokásos óvások fentartásával pénztárnokának a felmentést megadja.

16/c. A jenkei egyház a 2000 kor. építkezési segílyt előbb mint kölcsönt kapta, mely után két éven át tartozott kamatot fizetni. Tartozott volna e két év alatt 280 koronát lefizetni kamatban, de csak 210 koronát fizetett. Számvevőszék javaslata, hogy a jenkei egyházat a 70 kor. lefizetésére az egyházmegyei közgyűlés kötelezze.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék javaslatát elfogadja s a jenkei egyházat a 70 kor. befizetésére kötelezi.

16/d. Az ungtarnóci egyház 1200 kor. tartozása akképen lett rendezve a múlt évi tavaszi gyűlés 29. sz. határozatával, hogy az ungtarnóci egyháznak évi 200 koronás 1200 korona építkezési segíly adatott, s ez az összeg fordítandó az 1200 koronás kötvénytartozás lefizetésére. Ugyanakkor nem intézkedett az egyházmegyei közgyűlés arra nézve, hogy tartozik-e az ungtarnóci egyház a tőke-maradvány után kamatot fizetni.

Az egyházmegye közgyűlése elfogadja a számvevőszék azon javaslatát, hogy az ungtarnóci egyház a múlt év elejétől a kamatfizetés alól felmentessék, mert ha a tőke elengedtetett, a kamat fizetésre sem kötelezhető, de a múlt év elejéig fennálló 84 korona kamat hátralék megfizetésére elkötelezi.

16/e. Ugyancsak az ungtarnóci egyház a közigazgatási pénztárba tartozik még a régiebb időkbeli 58 koronával s ennek hátralékos s folyó kamataival. Vajjon az ungtarnóci egyháznak adott kedvezményes leszámítolás ezen tartozásra is kiterjed-e?

Az egyházmegyei közgyűlés elfogadja a számvevőszék javaslatát, s az ungtarnóci egyházat az 58 korona kamat megfizetésére elkötelezi.

16/f. Pénztárnok jelenti, hogy Mogyorós, a részére a múlt évi tavaszi gyűlés által iskolaépítésre megszavazott 800 kor. segélyt nem vette fel, mert az építkezéshez nem fogott hozzá. Jelentkezett ugyan a segélyért, de a pénztárnok a fenti okból nem adta ki.

Pénztárnok eljárását az egyházmegyei közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi.

16/g. Múlt gyűlésünk 54-ik pontjában Móré Elek ungpinkóci lelkésznek azon követelésére, hogy neki a pinkóci lelkészi alapból még 123 kor. 50 fill. mint ki nem fizetett kamat jár, az egyházmegye utasította pénztárnokát, hogy a Móré Elek követelési kimutatását hasonlítsa össze a számadó könyv tételeivel s a számvevőszéki ülésben tegyen róla jelentést. Miután pénztárnok a számvevőszéki ülés előtt az összehasonlítást meg nem tehette, beterjeszti Móré Elek 205 kor. 50 fillérről szóló kimutatását azon záradékkal, hogy „ezen kimutatást a könyvekkel összehasonlítottam, s a követelés jogosult, de belőle 120 kor. 96 fill. volt pénztárnokot terheli, mert az 1907. évi pénztárlezárása után pénztárnok megjegyzése szerint a tárból 112 kor. és 8 kor. 96 fill. kamatot kivett mint sajátját azon megjegyzéssel, hogy a táruk egyikéből se hiányzik, ebbe pedig ennyivel több van, ez a pénztárnok pénze lehet.“

Az egyházmegye közgyűlése ez ügyben addig nem dönthet, míg a volt pénztárnok ez ügyre vonatkozó nyilatkozatát be nem terjeszti.

17/a. Bés, Nagygejőc, Szalóka, Pályin, Iske és bezői egyházak a 2000 koronás építkezési segélyért folyamodnak.

Mivel a 2000 koronás építkezési segély a folyó évre már a jenkei egyháznak kiadott, kérvényező egyházak kérelmei nem teljesíthetők.

17/b. Az ungpinkóci egyház a lelkészi istálló felépítésére 1000 korona segélyt kér.

Áttétetik a segélyosztó bizottsághoz.

17/c. A veskóci egyház 1642 kor. költséggel átalakított iskolája belső berendezésére kér 250 kor. segélyt.

Áttétetik a segélyosztó bizottsághoz.

17/d. Egyházak, lelkészek, tanítók segélykérvényei áttétetnek a segélyosztó bizottsághoz.

17/e. Az ungmegyei ref. tanítótestület azon határozatát terjeszti fel, hogy a segélyt kérő tanítók kérvényeik hátlapján igazoltatni tartoznak a lelkészszel, hogy hány gyermeket taníttatnak.

Ugyancsak felterjeszti azon határozatát, hogy a tanítóegyesület elnökének minden évre (egy budapesti utra) 60 koronát szavaz meg.

Ugyancsak azon határozatát terjeszti fel, hogy a kimutatott tagdíj hátralékokat, valamint az új tanítók első segélyének felét az egyházmegyei pénztárnok a segélyből legyen szives lefogni s azt a tanítóegyesület pénztárnokának átadni.

Mindhárom előterjesztés áttétetik a segélyosztó bizottsághoz.

17/f. Esperes előterjeszti a „Magyar ref. énekvezérek Egyesület”-ének elnökétől az esperesi hivatalhoz küldött felhívást, melyben reámutatva az egyesület 2 évi fennállása óta kifejtett eredmé-

nyeire, azon kérelem terjesztetik az egyházmegyei közgyűlés elé: méltóztassék kimondani, hogy a nagytt. egyházmegye a Magyar ref. énekvezérek egyesületét közhasznú céljai elérésében legalább évi 10 korona állandó segélyben részesíti.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kérelemnek olyan feltétellel ad helyt, hogy a kiosztandó segélyösszegeből a „Magyar ref. énekvezérek egyesület“-ének újabb határozathozataláig 10 koronát nyujt évenként.

17/g. Esperes felmutatja az egytetemes konventi előadó átiratát azon tárgyban, hogy az egyházi törvények tárgymutatója egyes példányonkénti megrendelése helyett 50 példányt rendeljen meg az egyházmegye, mely csomag a 40 kor. beküldése után portómentesen megküldetik az esperesi vagy pénztári hivatalhoz.

Az egyházmegye sem esperesét, sem pénztárnokát nem terhelheti a nevezett könyv elárusításával. Így tömeges megrendelést nem eszközöl.

18. A Horváth Mária-féle segélyosztó bizottság tagjaiul megválasztotnak :

Az elnökségen és pénztárnokon kívül : Szabó Lajos, Bernáth Zoltán, Nagy Sándor, Szőlősy Gyula, Szabó Zoltán, Balogh Dániel, Bóczér István.

19. Magyar Bertalan nagydobronyi lelkész, Kálmán fia részére ki Sárospatakon VI. gimn. oszt. tanuló, a Diós-féle ösztöndíj 1909. évi kamatát kéri.

Közgyűlés a kérelmet megadja.

20. Kiss László bátfai lelkész a sárospataki főiskola VI-ik oszt. Béla nevű fia részére a Szabó András-féle alapítvány 1909. évi kamatát kéri.

Közgyűlés a kérelmet megadja.

21. Közhirdetésre az ungi egyházmegyéből a következő egyházak ajánlatnak :

Tiszaásvány, Vajkóc, Minaj.

22. 1910. május 19., 20-án Miskolcon tartandó egyházkertületi gyűlésen az ungi egyházmegyéből részint hivatalból, részint megválasztott képviselők:

Szüics István esperes, Komjáthy Béla e. m. gondnok, Szőlősy Gyula, Magyar Bertalan, Stépán László, Szabó Lajos, Németh Péter főjegyző, Szabó Zoltán vil. jegyző, Tóth Lajos e. m. pénztárnok, a világi elnök akadályoztatása esetén Minay István helyettes elnök.

23/a. Az ungyarádi egyház 3 példányban kiállított tanítói díjlevelét betérjeszti megerősítés végett. Az 1902. évi március 9-iki díjlevéltől a 4. és 5. pontban van kevés eltérés.

Az ungyarádi egyház tanítói díjlevelét az egyházmegyei közgyűlés megerősíti, s tisztelettel felterjeszti a főtiszt. egyházkerületre.

23/b. A pallói leányegyház 3 példányban kiállított tanítói díjlevelét betérjeszti megerősítés végett.

A pallói leányegyház tanítói díjlevelét, mely egyező az 1894. év március 16-án kiállított díjlevellel, az egyházmegyei közgyűlés megerősíti s tisztelettel felterjeszti a főtiszt. egyházkerületre.

23/c. A bezői egyház betérjeszti I-ső és II-ik tanítói díjlevelét 3—3 példányban. Az első tanítói díjlevelét egy 1873-ban kiállított, 1881-ben megerősített, de 1893-ban a lelkész által két tétellel megpótoló díjlevelét másolattal egyező. — A II-ik tanítói díjlevelét az új tanítói állás szervezése céljából 100 koronáról szól, melyet az egyháztagok birtok aránylagos kivetéssel fognak fedezni.

Az egyházmegye közgyűlése, mivel sem presbiteri, sem közgyűlési határozat nincs mellékelve, sem az I., sem a II-ik tanítói díjlevelét nem erősítheti meg.

23/d. A felsőröcsei egyház 4 példányban beterjeszti 1908. október 18-án keltezett, Stépán László és Szakal István egyházmegyei tanácsbírák által előttemezett lelkészi díjlevelét megerősítés végett. A régi, 1898. ápril 3-án kelt s megerősített díjlevel s a most beterjesztett díjlevel közt különbség csak annyi, hogy a községek régi nevei: Felső-Reviscse, Alsó-Reviscse, Bunkóc, Remete és Sárospólyánka helyett a községek új nevei: Felsőröcse, Alsóröcse, Bunkós, Sárosremete és Sárosmező vannak alkalmazva.

A felsőröcsei egyház 4 példányban beterjesztett lelkészi díjlevelét az egyházmegyei közgyűlés megerősíti s felterjeszti a főtiszteletű Egyházkerületre.

24. Az őszi segélyosztó-bizottság beterjeszti a főtiszteletű püspöki hivataltól az egyházmegyénkhez leküldött különböző című segélypénzek szétosztásáról Szürthén 1909. november hó 8-án felvett jegyzőkönyvét:

I. Baldácsi alap — 809·52 k.

1. Pap István lelkésznek	---	77
2. Kis László	„ ---	73·99
3. Nagy Sándor	„ ---	50
4. Magda Sándor	„ ---	50
5. Varga Károly	„ ---	50
6. özv. Kása Endrénének	---	77
7. szirénfalvai egyháznak	---	180
8. gálócsi	„ ---	180
9. csongori	„ ---	50
10. vajkóci	„ ---	21·53
	összesen	809·52

II. Hollandi tár — 240 k.

1. vajkóci egyháznak	---	58·47
2. kisdobronyi	„ ---	80
3. salamoni	„ ---	80
4. Karabélyos Gyulának	---	21·53
	összesen	240

III. Szegény lelkészek alapja — 4·29

1. Kis Lászlónak	---	4·29
------------------	-----	------

IV. Nagy Gedeon alap = 200 k.

1. Sulyok Jánosnak, 2. Pap Lajosnak, 3. Egyed Bélának, 4. Böszörményi Lászlónak, 5. Böszörményi Jánosnénak, 6. Kiss Lajosnak, 7. Láczy Józsefnek, 8. Pápay Jánosnak, 9. Mesko Jánosnak, 10. Iskolásoknak 20—20 k., összesen 200 k.

Jóváhagyólag vétetik tudomásul.

25. Olvastattak a XVIII—XXIII. sz. esperesi körlevelek

Egyházmegyei közgyűlés e körlevelekben foglaltakat helyeslőleg veszi tudomásul.

26. Nagy Sándor missiói előadó előterjeszti az egyházmegyéinkben levő három missiói kör beléletére s külső viszonyaira vonatkozó részletes jelentését.

Egyházmegyei közgyűlés az előadó 1909. évi missiói jelentését tudomásul veszi, csatlományaival együtt a főtiszt. Egyházkerületre felterjeszti s a missiói lelkészeknek fáradságos munkájuk elismerése mellett köszönetét nyilvánítja.

27/a. Az egyházmegyei egyházi értekezlet a főtiszteletű egyházkerületnek azon intézkedésére vonatkozólag, hogy az egyházlátogatás mindig istentisztelettel kezdődjék s az egyházlátogatóság a pénzbeszedés alól felmentessék, a következő javaslatot terjeszti elő: „Helyes és üdvös, hogy az egyházlátogatás mindig istentisztelettel kezdődjék; e célból szükséges, hogy ez az istentisztelet a gyülekezetben előre meghirdettessék. Ezen az isteni tiszteleten az egyik egyházlátogató imádkozik, a másik egyházlátogató az Úr asztala mellől beszédet tart. A beszédnek a tárgyát s irányát maga az alkalom s az egyházlátogatás célja szabja meg. Ez az isteni tisztelet mindenkor reggel tartandó, ezért, hogy az egyházlátogatók minden egyházban egy napot töltsenek, szükséges, hogy a mainál több egyházlátogatási kör szerveztessék. A pénzbeszedéssel pedig továbbra is az egyházlátogatóság bizassék meg.

Egyházmegyei közgyűlés az értekezlet ezen javaslatát elfogadja; az egyházlátogatói

körök új beosztására ez Esperes elnöklete alatt Németh Péter, Magyar Bertalan tagokból álló bizottságot küldi ki s a jelentésüket az őszi gyűlésre bevárja.

27/b. Az egyházmegyei egyházi értekezlet elősegíteni akarván azt, hogy az építkező egyházak a 2000 korona építkezési segélyt gyorsabb tempóban, lehetőleg azonnal megkaphassák, a következő javaslatot terjeszti elő: „a jövőre nézve a 2000 k. építkezési segély szüntettségük be. A jelenre nézve vétessenek számba azon egyházak, a melyek jogosultak a 2000 korona segélyre. Ezeknek a kielégítésére szükséges összeg — a főtiszteletű egyházkerület példájára — vétessék kölcsön valamely nagyobb banktól. Az amortizációra szükséges $\frac{0}{100}$ -ból, például $6\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ -ból $5\frac{0}{100}$ terhelje a Horváth Mária alapnak az egyházak segélyezésére szolgáló jövedelmét s legfeljebb $1\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ a segélyezett egyházat. A segélyezett egyházak ilyen megterhelése szükséges, mert a Horváth Mária alap jövedelme mellett minden igény csak így lesz kielégíthető; jogosult, mert a jogosult egyházak csak évek múltán, némelyik 20–30 év múlva jutna különben a 2000 koronához s méltányos is, mert „egymásnak a terhét hordozzátok“. Az egyházmegye pedig az igények számbavételére, a kölcsön megszerzésére, feltételeinek megállapítására bizottságot küldjön ki, s a bizottság a maga munkálatát egy ad hoc egyházmegyei gyűlés jóváhagyása alá terjeszse“.

Egyházmegyei közgyűlés ennek a kérdésnek bővebb és részletesebb tanulmányozására s előkészítésére a Komjáthy Gábor elnöklete alatt Hegyi György, Tóth Lajos, Bernáth Zoltán, Minay István és Pataki Pál személyében bizottságot küld ki s a bizottság munkálatát őszi gyűlésünkre bevárja; a 2000 korona építkezési segélyre igényt tartó egyházakat pedig felhívja, hogy okmányolt igényeiket az esperesi hivatalhoz július hó 31-ig terjeszszék be.

27/c. Az egyházmegyei egyházi értekezlet az egyházmegyénkben levő missiói lelkészeknek azon kérelmét, hogy a missiói segé-

lyeknek a lelkészi alapfizetésből való törlése s kongruával való pótlása iránt az egyházi főhatóságok a nagymélt. vallásminiszter urnál hathatósan járjanak közbe, pártolólág terjeszti az egyházmegeyi közgyűlés elé.

Egyházmegeyi közgyűlés a missiói lelkészek kérelmét pártolólág terjeszti fel a fő-tiszteletű egyházkerületre.

27/d. Az egyházmegeyi egyházi értekezlet a lelkészeknek a törvényben biztosított fizetés rendezése tárgyában a következő javaslatot terjeszti elő: „Egyházi törvényeink a lelkészek törzsfizetését 2400 koronában s hatizbeni 200—200 koronás korpótlékban állapították meg. A törvény meghozatala óta, bár egyébként minden téren örvendetes fejlődés tapasztalható, a lelkészi fizetések rendezése tekintetében, ebben a legégetőbb kérdésben mindezideig egy összeírason kívül egyéb nem törtévnén, értekezletünk szükségesnek tartja, hogy egyházi főhatóságaink utján a lelkészek fizetés rendezése megsürgettesék“.

Egyházmegeyi közgyűlés tisztelettel keresi meg a fő-tiszteletű Egyházkerületet, hogy a lelkészek mai 1600 koronás fizetésének tarthatatlanságát elismerve, emelje fel hatható szavát a méltóságos Konvent előtt s sürgesse meg a lelkészeknek törvényben biztosított fizetés rendezését.

27/e. Az egyházmegeyi egyházi értekezletet a következő javaslatot terjeszti elő: A napjainkban egymással tülekedő politikai pártok valamennyien programjukba vették a katolikus autonómiának, a katolikusok ezen régi óhajtásának mielőbbi megvalósítását. A kath. autonomia értelmi képtelenség s az erre való törekvés nem egyéb, mint köpenykeresés annak az elleplezésére, hogy a kath. egyház kezén levő javak tulajdonjogilag is biztosittassanak a kath. egyház részére. A kath. egyház kezén levő javak legnagyobb része azonban nemzeti közvagyon, a melynek tulajdonosa mindig a nemzet összesége. Ezen javak közül pedig külön megnevezetten a vallásalap a legnagyobb részben, a tanulmányi alap egészben országos közalapok, a mint ezt az országgyűlések által ezen alapok

jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottságok több ízben is megállapították. Javasolja azért, hogy összes egyházi szerveink, különösen pedig egyházi felsőbb hatóságaink által idejében létesítenek lépések az iránt, hogy az országgyűlés a kath. autonómia létesítése előtt állapítsa meg a kath. egyház kezén levő javak, külön megnevezetten a vallás és tanulmányi alap jogi természetét s a nemzeti közvagyonnak vagy alapoknak bizonyult javakat parlamenti ellenőrzés alá helyezve, minden megszorítás nélkül fordítsa a nemzeti köz- és valláserkölcsei műveltség előmozdítására.

Egyházmegyei közgyűlés úgy az igazságnak, mint hazánknak érdekében valónak találja azt, hogy ez a kérdés még a kath. autonómia létesítése előtt közmegnyugvára megoldassék: azért felkéri a főtiszteletű Egyházkerületet, hogy ennek a kérdésnek a megoldását a Méltóságos Konvent útján hathatósan szorgalmazni méltóztassék.

27/f. Az egyházmegyei egyházi értekezlet arra kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy a könyvtárbizottságot a jelesebb theologiai s pedagógiai munkák beszerzésére s a leltár kinyomatására utasítsa.

Az egyházmegyei közgyűlés a könyvtárbizottságnak már eddig is felhatalmazást adott arra, hogy a rendelkezésre álló összeg erejéig a könyvtárból hiányzó műveket rendelje meg, s a rendelésnél a lelkészek, tanítók továbbképzésére szükséges theologiai s pedagógiai munkákra különös figyelmet fordítson. Ujabb intézkedésre tehát nincs szükség. A leltár kinyomatását pedig ezennel elrendeli s felhívja a könyvtárbizottságot, hogy eljárásáról őszi gyűlésünkre jelentsen.

28. Egyházmegyénkben az időszakai tanács 1910. tavaszi közgyűléstől — 1911. tavaszi közgyűlésig következőleg alakíttatik meg:

Rendes tagok: az elnökség, az egyházmegyei ügyész, Minay István, Stépán László, Virág József.

Póttagok: Szőlősy Gyula, ifj. Szakal István és Szabó Lajos tanácsbírák.

29. Homoki Antal, kisgejőci lelkész, orvosi bizonyítványt mellékelve, kéri magát a főtiszteletű egyházkerületen káplántartási kongruára ajánlatni.

Homoki Antal kisgejőci lelkészt egyházmegyei közgyűlésünk a legmelegebben ajánlja káplántartási kongruára, s mivel a lelkészi teendőket gyógyíthatlan betegsége miatt végezni nem képes, kérvényét a mellékelt orvosi bizonyítvánnyal tisztelettel felterjeszti a főtiszteletű egyházkerületre.

30. A pályini egyház iskola építésre, lelkészi magtár csinálás s egyéb átalakításokra 14 ezer korona kölcsön felvételre kér engedélyt. Presbyteri és egyházi közgyűlési határozat mellékelve van, de a kölcsön biztosítása, vagy visszafizetési módozata egyikben sincs érintve.

Az egyházmegye csak az esetben engedti a pályini egyháznak a kölcsön felvételt, illetve: terjeszti azt fel pártolólá a főtiszteletű egyházkerületre, ha május 6-ig a kölcsön vételhez szükséges, fent megnevezett tartalmu presbyteri és közgyűlési határozat, mint kellő felszerelés beérkezik. (Beérkezett 10.000 kor.-ra.)

31. A csicseri egyház paplak átalakításra 3000 kor. kölcsön felvételére kér engedélyt, mivel tőkepenzeit felmondani nagyobb veszteséggel jár, mint a kölcsön vétel.

Tekintve, hogy a csicseri egyház tőkepenzzel rendelkezik, melyet építkezésre felhasználhat, de annak felmondása nagyobb veszteséggel jár, mint a kölcsön felvétel: közgyűlés a csicseri egyháznak 3000 kor. kölcsön felvételre engedélyt ad, illetve ezen kérelmét pártolással terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületre.

32. Az iskei egyház lelkeszi lak építési költségeinek fedezésére az egyházmegyei pénztárból 2000 korona kamat melletti kölcsönt óhajt felvenni.

Közgyűlés a kölcsön felvételére az engedélyt megadja s egyházmegyei pénztárnokot felhatalmazza, hogy a főt. egyházkerület megerősítése után kérvényező egyháznak a kért kölcsönt presb. és Közgyűlési határozatokkal is felszerelt szabályszerűen kiállított kötvény ellenében fizesse ki.

33. Az ungmogyorósi leányegyház kéri, hogy tekintettel arra, miszerint a folyó év tavaszán pusztított tűzvész alkalmával az egyházközség tagjainak nagy része vagyonilag tönkre ment s így iskolájukat a törvény követelményeinek megfelelőleg átalakítani jelenben képtelenek, azt az államnak átadhassák.

Az egyházmegyei közgyűlés jöllehet az egyházközségi közgyűlésen csekély számban megjelent egyháztagok nagyobbrésze az iskola államosítása mellett foglalt állást, figyelemmel arra, hogy a presbitérium egy tag kivételével az iskola további megtartása mellett nyilatkozott, az ungmogyorósi ref. iskola államosításához nem járul hozzá, hanem utasítja nevezett egyház előljáróságát, hogy az iskolának a törvény követelményeinek megfelelőleg leendő átalakítására, az egyházmegye, mint felettes hatósága útján, a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól, a rendkívüli viszonyokra tekintettel két-három évi halasztást kieszközölni igyekezzék.

34. A nagydobronyi egyház előljárósága kéri, hogy az egyháztagok által a templom építésre önként felajánlott összegeket feltüntető kimutatás az egyházmegye által megerősíttessék.

Az egyházmegyei közgyűlés a bemutatott névlajstromot jóváhagyja s jóváhagyási záradék rávezetésével az esperest bizza meg.

35. A nagygejőci egyház kéri, hogy az iskolai évváró vizsgát május hó első felében tarthassa meg, mivel iskolájának megfelelő átépítését már május hóban meg kell kezdenie, hogy az szeptemberre készen lehessen.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérelmet indokai alapján teljesíti.

36. A bési egyház, egyházmegyei adósságának kifizetésére folyó évi november hó elsejéig halasztást kér.

Közgyűlés a halasztást megadja.

37. A sárosmezői leányegyház kéri, hogy anyaegyházközséggé alakulhasson.

Az egyházmegyei közgyűlés mielőtt a kérelem tárgyában érdemileg határozna, annak megállapítása céljából, hogy az anyaegyházközséggé alakuláshoz szükséges összes feltételek megvannak-e; Szakal István egyházi és Szilágyi Sándor világi tanácsbírákból álló bizottságot küld ki azzal, hogy jelentését az őszi egyházmegyei közgyűlésre terjessze be.

38. Móró Gábor jenkei lelkész, Halász Lajos jenkei ref. tanító által Ungvármegye Közig. Bizottságához ellene tett feljelentésben foglalt vádak miatt, maga ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés annak megállapítása céljából, hogy a fegyelmi vizsgálat elrendelésének szüksége fennforog-e, főleg pedig azért, mivel a tárgyiratokból meg nem állapítható, hogy a lelkész, avagy panaszkozó tanítót terheli a mulasztás, a tényállás tisztázása, illetve az elővizsgálat megejtése végett Szakal István egyházi és Szilágyi Sándor világi tanácsbírákból álló bizottságot küldi ki, utasítván őket, hogy az őszi közgyűlésre jelentést tegyenek.

39. A jenkei egyház jelenlegi iskolai belsőségének eladhatására és egy másik alkalmasabb iskolai belsőség vételére engedélyt kér.

Közgyűlésünk azon esetben, ha a jenkei egyház a jelenlegi iskolai belsőség értékét meg nem haladó összegért alkalmasabb helyen hasonló kiterjedésben vehet új iskolai belsőséget, az eladás és vételre az engedélyt megadja azon kötelezettséggel, hogy ezt annak idején felülbírálás végett az e. m. közgyűlés elé terjessze be.

40. A nagyszeretvai egyház előljárósága jelenti, hogy a presbitérium a néhai Szilágyi Ferenc által az egyháza hagyományozott összesen 900 korona hagyományt elfogadja.

Mivel egyházmegyénk a beterjesztett iratokból nem állapíthatja meg, hogy a hagyomány jövedelme megfelel-e a hagyományozó által eddig viselt egyházi terhek értékének, utasítja a nagyszeretvai egyház előljáróságát, hogy a végrendelet hiteles másolatát s a néhai Szilágyi Ferenc által eddig viselt egyházi terhek kimutatását őszi gyűléstinkre terjessze be.

41. Mult őszi gyűlés 68. számú határozata értelmében esperes jelenti, hogy a beszerzett adatok szerint az eszenyi egyháznak a csapvidéki takarékpénztárnál 6 darab 100—100 koronás részvénye van, melynek szelvényei be vannak váltva; a nagykaposi takarékpénztárnál szintén van 6 darab részvénye, melyet az egyház már át is vett, az osztalékok azonban két évről nem vették fel; ugyancsak a nagykaposi takarékpénztárnál betétje is van, mely 1910. évi ápril 10-én 217 korona 95 fillért teszen ki.

Közgyűlésünk esperes jelentését tudomásul veszi, az eszenyi egyház előljáróságát pedig utasítja, hogy a n.-kaposi takarékpénztárnál levő részvények szelvényeit váltsa be.

42. Pataki Pál ungtarnóci lelkész kéri közgyűlésünket, hogy az egyházlátogatóság előtt leköszönt ördarmai gondnok mult évi

számadásának megejtésére, tőle az egyházi javak és ingóságok átvételére s végül Ungtarnóc és Ördarma egymáshoz való jogviszonyának meghatározása céljából bizottságot küldjön ki.

Közgyűlésünk ezen ügyek elvégzésére Komjáthy Gábor egyházi s Minay István világi tanácsbirákat küldi ki.

43. Az eszenyi egyház 6 hold egyházi földet bérbe adott 1909. október 10-én 1915. október 1-ig, évi 252 koronáért. Beterjeszti a bérleti szerződést s annak megerősítését kéri.

A beterjesztett bérleti szerződést az egyházmegye jóváhagyólag tudomásul veszi.

44. A csicseri egyház adásvevési szerződést terjeszt be 135 □ öl belterületről, melyet az egyház Babos Jánosnak még 1896-ban eladott, ki annak árát ki is fizette, azóta használja is, de nevére nem telekkönyvezte.

A csicseri egyház adásvevési szerződését az ungi egyházmegye ajánlással terjeszti fel megerősítés végett a főt. egyházkerületre.

45. Varga Károly korláthelmeci lelkész beterjeszti a korláthelmeci lelkési állomás 1908. évi javadalmának a kerületi szűkösi tárt illető s hátrálékban maradt terményeiről szóló számadását.

A termények némely része még nem lévén értékesítve, azok értékesítésére s a végleges számadásnak jövő gyűlésünkre való beterjesztésére az egyház utasittatik.

46. Sallay Gyula az ungvári kör iskolalátogatója panasolja, hogy az 1908/9. évre a szokásos iskolalátogatósi fuvardíjat nem kapta meg, s kéri annak a kiutalását, — Egyházkerületi szabályrendelet szerint az iskolai körlátogatóságot minden egyházközség iskolája után 2 K. fuvardíj illeti meg. Egyházmegyénk 1908. dec. 8-án Ungváron tartott rendkívüli gyűlésében (4. sz. hat.) az iskolai körlátogatóknak fuvar- és napidíj címen fejenként 10 k.-t állapított meg az államsegély terhére, Ez utóbbi intézkedés lett a gyakorlat-

ban úgy értelmezve, hogy a 10 K. fuvar s napidij átalány ellenében az egyházközségek a 2 K. fuvardij fizetése alól fel lettek mentve.

Az iskolalátogatóknak a rendkívüli államsegély terhére kiutalt 10 K. napidij nem menti fel az egyházakat a saját iskolájuk után járó 2 K. fuvardij fizetése alól s annak a megfizetésére minden, felekezeti iskolát fenntartó egyházközségünk utasítatik.

47. Mult évi őszi közgyűlésünk 81. sz. határozatával az egyházlátogatóság meg lett bizva azzal, hogy a bajánházai lelkésznek a Magasrévre kivetett, de a magasréviek által befizetni megtagadott 100 K. lelkészi fizetéspótlék keletkezéséről adott részletes jelentését a helyszínén vizsgálja tüzetesen felül s jelen gyűlésünkre tegyen arról jelentést. Nagy Sándor egyházlátogató heterjeszti az e tárgyban Bajánházán f. év február 24-én felvett, az egyházlátogatóság, a lelkész s a bajánházai és magasrévi gondnok által aláírt jegyzőkönyvet, mely szerint Magasrév a reá kivetett 100 K. lelkészi fizetés pótlékot befizette s így a két község közt levő vitás ügy teljes befejezést nyert.

Örvendetes tudomásul szolgál.

48. Szakal István tanügyi bizottsági elnök jelenti, hogy egy lelkészi és két tanítói iskolalátogatói hely van üresedésben.

Hat évi kötelezettséggel Nyomárkay Sándor lelkész, Kapéri Ferenc és Papp Lajos tanítók iskolalátogatókul egyhangulag megválasztatnak.

49. Csomár Béla tiszvásványi lelkész felhívja az Egyházmege figyelmét a tiszvásványi egyház iskolájára, a melyre nézve a főt. egyházkertület már 1906. évi őszi gyűlésének 86. sz. határozatában kimondta, hogy „az ásványi egyháznak önálló lelkészséggé történt szervezése folytán az ásványi ev. ref. hitfelekezeti iskola önmagától megszűnt s ott az iskola fenntartás kötelezettsége törvényszerűleg vagy a polgári községre, vagy az államra hárul.” Mind-ezideig azonban sem a polgári község, sem az állam nem gondoskodott iskola létesítéséről s így ő tanított kénytelen-kelletlen a

régi rossz iskolában, bár ő erre nem volt kötelezhető, mert 1905-ben történt megválasztásakor lelkészi és nem lelkész-tanítói díjlevelet fogadott el. De tovább tanítani semmi fejében, dohos, nedves, egészségtelen, tömlőcnél is alább való helyiségben nem hajlandó, s határozatot kér arra nézve, hogy az iskolaépület fentartandó-e továbbra is, vagy nem; s ha igen, méltóztassék annak jókarbahozására megfelelő összeget segélyként utalványozni; méltóztassék határozatot hozni abban is, hogy köteles-e ő tanítani jogilag vagy erkölcsileg, s ha jogilag köteles, úgy kéri tanítói fizetésének a megállapítását is.

Egyházmegyei közgyűlésünk a főtiszteletli Egyházkerület hivatkozott határozatára állva, a tisztaásványi ref. hitfelekezeti iskolát megszüntetnek tekinti; hogy a lelkész a községi vagy állami iskola létesítéséig köteles-e vagy nem az iskolai oktatást vezetni, ennek a megállapítása végett lelkészi díjlevelének betérjesztésére utasítatik; a régi iskolaépület mikénti felhasználása felett dönteni a presbitérium javaslatára az egyházközség jogkörébe tartozik, de ugyancsak az egyházközség jog- és hatáskörébe tartozik az is, hogy az egyháztagok gyermekeinek neveltetéséről gondoskodás történjék (I. t.-c. 16. §. c) p.) épen azért utasítja közgyűlésünk a tisztaásványi egyházközséget, hogy jövő gyűlésünkre tegyen előterjesztést arra nézve, miként gondoskodott vagy kíván gondoskodni az egyháztagok gyermekeinek iskoláztatásáról.

50. Csomár Béla tisztaásványi lelkész az 1903. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 73. sz. határozatára jelenti, hogy a tisztaásványi egyház az egyházkerulettől 1899-ben felkölcsönzött 1000 K. tőkertartozást járulékaival együtt kifizette.

Tudomásul szolgál.

51. A főtiszt. egyházkerület múlt évi őszi gyűlésének 362. sz. határozatával megszüretette egyházmegyénket, hogy az ungvári val-

lástanítás ügyét az 1908. évi őszi közgyűlésének 702. sz. határozatában foglalt módon véglegesen rendezze s arról a f. tavaszi gyűlésre tegyen jelentést. A főtiszt. egyházkerület által javasolt mód a következő volt: „Az ungi egyházmegye . . . küldöttség útján lépjen közvetlen érintkezésbe az ungvári egyháztanáccsal s a tanintézetek igazgatóival s akár a tanítási órák összevonásával, és gazdaságosabb beosztásával, akár a tanítói állásnak orgonista vallás tanítóssággá való átalakításával . . . oldja meg, az ungvári lelkészt az elhordozhatlan teher alól szabadítsa tel.“ — Az ungvári egyház presbitériuma f. évi április hó 10-én tartott gyűlésében ezen kérdésben a következő megállapodásra jutott: az ungvári egyház az állami népiskolákban a vallás- és énektanításról gondoskodni kedves kötelességének tartja; egy középiskolai vallástanító ellátását anyagi erejének elégtelen volta miatt nem vállalhatja magára, de erre nem is kötelezhető, mert a középiskolai vallásoktatás egyetemes egyházi érdek. A tanítói állásnak orgonista vallás tanítóssággá való átalakítását ez idő szerint sem lehetőknek, sem célra vezetőnek nem tartja, s megújítja azon kérelmét, a melyet a főtiszt. egyházkerület 1906. évi őszi közgyűlésének 21. sz. határozatában el is fogadott, hogy t. i. Ungváron egy vallástanítói állás s azonkívül a szórványokban lakó hivek lelki gondozása végett missiói központ szerveztessék.

Az egyházmegyei közgyűlés az ungvári vallástanítás végleges megoldását az ungvári egyház indokolt előterjesztése szerint is, a főt. egyházkerület 1906. őszi gyűlésének 21. sz. határozata szerint is egy rendszeres vallástanítói állás s missiói központ szervezésében látja s felette sajnálja, hogy ez mindezekig meg nem valósult. Az orgonista vallástanítósságot — középfoku iskolák növendékeinek vallásos oktatásáról lévén szó, — a vallásoktatásra vonatkozólag már eddig is kialakult közvéleménnyel, hogy az lehetőleg a lelkészek kezébe tétessék le, ellentétes gondolatnak tartja; maga az egyházmegye már eddig is állandóan évi 300 koronával segélyezvén az ungvári hitoktatás ügyét, újabb és nagyobb áldozatra képtelen. — A kérdés

ideiglenes megoldása végett azonban utasítja a lelkészt, hogy saját terhének a könnyítése végett a különböző fiuiskolák, ugyszintén a különböző leányiskolák növendékeit lehetőleg együtt, egy helyre csoportosítsa, s ha még ezen felül is szükségesnek mutatkozik, az osztályokat összevontan tanítsa. A csoportosítás és összevonás mikénti keresztülviteléről s a középfoku iskolákban a jövő iskolai évben adandó óráinak számáról jövő gyűlésünkre jelentsen.

52. Az ungvári egyház jelenti, hogy Fidi Béláné által ajándékozott 6000 koronáért új temető helyet szándékozik venni.

Az egyházmegyei közgyűlés tudva azt, hogy nevezett kegyes adományozó épen azon céllal adta az ungvári egyháznak a 6000 koronát, a vételhez előzetesen is beleegyezését adja, s tudomásvételül a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

53. Kisdobrony múlt gyűlés 105. pontjára jelenti, hogy az ártért 1910-ben fogják fizetni.

Tudomásul szolgál, s őszi gyűlésre a jelentést az egyházmegyei közgyűlés bevárja.

54. A tisztaásványi egyház múlt gyűlésünk 74-ik pontjára jelenti, hogy az egy hold lelkészi földnek telekkönyvi rendezése folyamatban van.

Tudomásul szolgál s őszi gyűlésre a jelentést az egyházmegye bevárja.

55. Az iskei egyház jelenti, hogy 1910-től az új adóalapra lép.

Tudomásul szolgál.

56. Az iskei egyház jelenti, hogy az egyház 6 hold földjét 6 évre bérbe adták évi 224 koronáért.

Tudomásul szolgál, de a bérbeadásra vonatkozó presbiteri jegyzőkönyvet az egyházmegye őszi gyűlésére bevárja.

57. Az iskei egyház kéri a „nevelési alap“ és magtár tőkepénznek a parochia építésre való felhasználhatását.

A magtár tőkepénznek nevezett célra felhasználhatását az egyházmegye az esetben megengedi, ha az erről szóló presbiteri jegyzőkönyv beterjesztetik; ellenben a nevelési alapra vonatkozó kérelmet — indokolás hiányában — az egyházmegye nem teljesíti.

58. A mokcsa-kerészi egyház kisajátítási szerződést terjeszt be, mely szerint az Ungvár—vajáni helyiérdekű vasút 1999 □ öl kisajátított területért fizet 1499 k. 25 fillért; mivel kat. holdanként 1200 kor. a kisajátítási ár. A szerződés megerősítését kéri azzal, hogy mivel az egyház még 1909. áprilisban írta alá a szerződést, s azóta a földet nem használta, a megerősítés akként vezetessék a szerződésre, hogy 1909. áprilistól az eladási összeg 5%-os kamattal az egyház megkapja.

Az egyházmegye a mokcsa-kerészi egyház kisajátítási szerződését, s megerősítésre vonatkozó kérelmét, — mivel annak jogosultságát a presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek is igazolják — pártolással terjeszti fel a főt. egyházkerületre.

59. Szekeres Dénes sárosmezői ref. tanító, a sárosmezői egyházban 1909. november havától teljesített lelkészi szolgálatokért tiszteletdíjának megállapítását kéri.

Szekeres Dénes tanítónak lelkészi szolgálataiért 200 kor., ifj. Szakal István lelkésznek feltigyelet és beszolgálatért 100 koronát ítél az egyházmegye.

60/a. A Horváth Mária segélyosztó bizottság beterjeszti jegyzőkönyvét,
melyet a közgyűlés jóváhagy azzal, hogy a tanítótestü-

letnek a levonásokra vonatkozó kérelmét nem teljesíti.

60/b. Pataki Pál azt az örvendetes eredményt, hogy a Horváth Mária-alap segélyképen kiosztható mult évi jövedelme majdnem kétszer akkora, mint az előző évben volt, Tóth Lajos egyházmegyei pénztárnok buzgólkodásának tulajdonítja, aki fáradságot nem ismerve szorgalmazta a hátrálékos kamatok befizetését s ezért indítványozza, hogy az egyházmegyei pénztárnoknak ezért az eredményes buzgólkodásáért az egyházmegye elismerését nyilvánítsa.

Az egyházmegyei közgyűlés az indítványt indokainál fogva elfogadja s Tóth Lajos egyházmegyei pénztárnoknak mult évi eredményes buzgólkodásáért szives elismerését nyilvánítja.

61. Csicszerben Csatlós Mihály református vallásu egyháztagot 10 koronáig büntette a kaposi járás szolgabirája, mivel István király napján dolgozott.

Egyházmegyei közgyűlésünk felhivja a csicszeri lelkész figyelmét, hogy a mennyiben a felebbezés ideje lejárt, Csatlós Mihálylyal kéressen újra felvételt, hogy az esetleg sérelmes ítélet ellen jogorvoslattal élhessen.

62. Báltán és Szalókán egyház ládája nincsen.

Nevezett egyházak gondnokát utasítja az egyházmegye, hogy egyház ládáját készíttessenek.

63. Az egyházlátogatóság beterjesztése folytán esperes jelenti, hogy Ungváron özv. Fidy Béláné egy új temető vételre 6000 koronát adományozott.

Az ungi református egyházmegye közgyűlése özv. Fidy Béláné kegyes adományozónak az ungvári egyház hálás köszönetéhez jegyzőkönyvében az igaz elismerés hervadhatlan koszoruját csatolja, s szent hitünkől

fakadó azon meggyőződését tolmácsolja, midőn a nemesszivű adakozót — jegyzőkönyvi kivonatának küldésével — megtisztelni határozza, hogy az, kit a lelkében élő szent kegyelet ily bőkezű adományra késztet, felebarátainknak csöndes siri nyugalmaért az édes anyaföld kebelében, az megtalálta már léleken az urat, s már itt e földön élvezzi a menynek boldogító gyönyörét.

64. Tiszaásványban és Vajánban a paróchiális könyvtár törzskönyve nincs meg. Bátfán a Pruzsinszky Pál „Kálvin élete“, Nagygejőcben a Pokoly „Egyháztörténet“ nincs meg. Tiszaásványban pedig csak a Pokoly egyháztörténet van meg, a többi mind hiányzik.

Közgyűlés az esperes urat kéri fel, hogy a paroch. könyvtár bizottságnál a nevezett egyházak részére a hiányzó könyvek megküldését kieszközölni sziveskedjék.

65. Korláthelmeceken a régi anyakönyvek, okiratok, szent edények stb. csak részben vannak leltározva.

A korláthelmecei lelkész utasítja az egyházmegye a leltár teljes elkészítésére. S arra az egyházlátogatóság figyelmét felhívja.

66. Kistráton az iskola és csűr nincs biztosítva.

Lelkész és gondnok felelősség terhe alatt utasítatnak a biztosítás eszközzésére.

67. Vajánban, Eszenyben sok egyházi fizetés van hátrálékban.

Presbitériumot utasítja az egyházmegye a tartozókkal szemben a törvényes eljárásra.

68. Egyházi adókönyvecske sok helyen nincs.

Lelkészek és gondnokok utasítatnak, hogy egyházi adókönyvecskét szerezzenek.

69. Zaharban az egyház pénze Sóla kötvényeken van elhelyezve, s az egyház a tőkéből 112 koronát elköltött.

Lelkész és gondnok utasítatnak, hogy a Sóla kötvényeket egyházmegyei kötvényekkel cseréljék ki. S úgy erről, mint a 112 k.-ról indokolt jelentést adjanak őszi gyűlésünkre.

70. Pinkócon az egyház pénze nincs kellőleg biztosítva.

Lelkész és gondnok felelősség alatt utasítatnak, hogy az egyház kihelyezett pénzeit biztosítsák.

71. Adók nincsenek kifizetve: Botfalván, Kisdobronyban, Csongorban.

Nevezett egyházak az adók kifizetésére utasítatnak.

72. Vallás- és énektanítás gyenge Korláthelmecen és Nagykaposon.

A korláthelmeci és nagykaposi felekezeti iskolában a vallástanítást az iskolalátogatók figyelmébe ajánlja az egyházmegye.

73. Hitelesítő bizottság tagjaiul megválasztottak:

Szücs István esperes, Minay István tan. bíró, Komjáthy Gábor, Szabó Lajos, Hegyi György, Tóth Lajos s a jegyzői kar.

74. Jelentést vár az egyházmegye az alábbi pontokra: 1908. tav. gy. 92. Iske. 99. Palló. 1908. évi őszi gy. 31, 35. Sárosmező, 65. t. ü. b. e. 1909. évi tav. gy. 31. Szőlősy Ferenc, Ráczkövy János, Pataki Pál, 81. Zahar, 84. Pataki Pál, 92. Enyedy, 100. Ungnyarád, 101. Egyh. lát., 124. Bés, Vaján, 128. Sárosmező. 1909. évi őszi gy. 72. Ungpinkóc. 1910. tav. gy. 4. 12/b, 12/c, 13, 14/h, 14/i, 15, 16'g, 27/a, 27/b, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 53, 56, 62, 64, 65, 66, 71, 72.

75. Mindezen jegyzőkönyvi pontokat meghitelesítette Ungváron, 1910. május 2-án tartott hitelesítő biz. ülés.

Jegyzették :

Németh Péter : 1—5, 8—11, 14/a—i, 16/a—g, 17/b—g, 18—23/a—c, 28—31, 43—44, 52—60/a, 61—74.

Pataki Pál : 6, 7, 12/a, b, c, 13, 23/d, 24—27/a—f. 45—51, 60/b.

Kovács Dániel : 14/j, k, l, m, 15, 17/a, 32, 39—42.

Szabó Zoltán : 33—38. pontokat.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlés tagjai igazoltatnak.
3. Esperes időszaki jelentése.
4. Egyházmegyei aljegyzőül Pataki Pál megválasztatik.
5. Pataki Pál aljegyzői székét elfoglalja.
6. Urbán Mihály záhonyi lelkész halálának jelentése.
7. A záhonyi lelkészi beszolgálat elintézése.
8. Az eszenyi egyház lelkészeül Szabó István bési lelkészt választotta.
9. A felsőröcsei egyház lelkészeül Rácz Józsefet választotta.
10. Peley József záhonyi lelkészszé választatott.
11. Szalókai lelkészszé Barkaszi Károly választatott.
12. a) b) c) Tanítói változások.
13. Számvevőszék jelentése a gondnoki számadásokról.
14. a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) Építkezési ügyek.
15. Egyházmegyei pénztár ügyviteli és kezelési s számvevőszéki szervezeti és ügyviteli szabályzat.
16. Számvevőszék jegyzőkönyve :
 - a) H. M. alap.
 - b) II—XVIII. alapok.
 - c) Jenkei 2000 kor. ügy.
 - d) Ungtarnóczi 1200 kor. kamat.
 - e) " 58 kor. tartozás.
 - f) Mogyorós mult évi 800 kor. segély.
 - g) Móré Elek ungpinkóci lelkész kamatügye.
17. Segélykérvények :
 - a) 2000 kor. segélykérvények.

- b) ungpinkóczi egyház segélykérv.
- c) veskóci egyház segélykérv.
- d) Egyházak, lelkészek, tanítók stb. segélykérv.
- e) Ugyanezen tárgyban a tanítótest. felterjesztései.
- f) " " Esperes előterjesztése.
- g) " " " " "

18. Segélyosztó bizottság választása.

19. Magyar Bertalan, Kálmán fia a Diós-féle kamatot megkapja.

20. Kiss László, Béla fia a Szabó A. ösztöndíj kamatját megkapja.

21. Közhirdetésre ajánlott egyházak.

22. Kerületi gyűlési képviselők.

23. Díjlevelek megerősítése.

a) ungyarádi tanítói, —

b) pallói tanítói, —

c) bezői I., II-ik tanítói, —

d) felsőrőcsei lelkészi díjlevelek.

24. Őszi segélyosztás.

25. Körlevelek.

26. Missiói jelentés.

27. Értekezleti felterjesztések.

a) Egyházlátogatás ügyben.

b) 2000 kor. építkezési segélyre.

c) Missiói lelkészek érdekében.

d) Lelkészi fizetés ügyben.

e) A kath. egyház ker.-ében levő állami közvagyon érdekében.

f) Egyházmegyei könyvtári ügyben.

28. Időszaki tanács megalakítása.

29. Homoki Antalt káplántartási kongruára ajánlja az egyházmegye.

30. A pályini egyház 10 ezer korona kölcsön felvételre kér engedélyt.

31. A csicseri egyház 3000 kor. kölcsön felvételre kér engedélyt.

32. Az ískei " 2000 " " " " "

33. Az ungmogyorósi I. egyház iskola ügye.

34. Nagydobronyi templom építés ügy.

35. Nagygejőc az iskola vizsgát május első felében megtarthatja.

36. A bési egyház egyh. megyei adósságának kifizetésére hasztást kap.
37. Sárosmezői l. egyház anyaegyházzá alakulás ügye.
38. Móré Gábor jenkei lelkész vizsgálatot kér.
39. A jenkei egyház az iskolai belsőség kicserélésére kér engedélyt.
40. A nagyszeretvai egyház Szilágyi Ferenc hagyatéka,
41. Esperes mult gyűlés 68. pontjára jelent.
42. Pataki Pál az őrdarmai gondnoki számadás rendezésére s Ungtarnóc és Őrdarma egyházak egymáshoz való jogviszonyának meghatározására bizottságot kér.
43. Az eszenyi egyház 5 hold föld bérbeadását jelenti.
44. A csicseri egyház 135 öl belsőség eladására kér engedélyt.
45. Korláthelmec a szükkösi tárat illető lelk. fizetésről számolni tartozik az őszi gyűlésen.
46. Iskola látogatók fuvardija,
47. A bajánházai s magasrévi 100 kor. kivetés ügy békés elintézése.
48. Iskola látogatók választása.
49. A tizzaásványi iskola ügye,
50. Tizzaásvány jelenti, hogy ker. tartozását kifizette.
51. Jelentés a kerületre az ungvári vallástanításról.
52. Az ungvári egyház jelenti a kerületre, hogy temetőt akar venni 6000 koronáért — mit e célra kapott.
53. Kisdobrony mult gy. 105 p.-ra jelent.
54. Tizzaásvány mult gy. 74 p.-ra jelent.
55. Az iskei egyház jelenti, hogy 1910.-től az új adóalapra lép.
56. U. az jelenti, hogy az egyház 6 hold földjét bérbe adta.
57. U. az kéri paróchia építésre a nevelési alap és magtár tőke pénzt.
58. A mokcsakerészi egyház kisajátított terület szerződést terjeszt be.
59. Sárosmezői beszolgálat díjazása.
60. H. M. segélyosztás.
- 60/a. A pénztárnoknak elismerést szavaz az egyházmegye.
61. Csatlós Mihály csicseri egyháztág István királynap i ügye.
62. Bátfa, Szalóka egyházi ládát készítesen.
63. Ungváron özv. Fidy Béláné 6000 kor. adománya.

64. *Paróchiális könyvek ügye az esperesre bízatik.*
65. *Korláthelmec leltárt készítsen.*
66. *Kisrát az iskolát és csürt biztosítsa.*
67. *Vaján, Eszeny az egyházi tartozások törvényes behajtására utasítja a presbytériumot az egyházmegye.*
68. *Mindenütt egyházi adókönyvecskék szereztessenek.*
69. *Zahar tőkepénzeit biztosítsa, s jelentsen.*
70. *Ungpinkóc tőkepénzét biztosítsa.*
71. *Botfalva, Kisdobrony, Csongor adóját fizesse ki.*
72. *Korláthelmec és Nagykaposton a felekezeti iskolában a vallás tanítás az isk. lát. figyelmébe ajánlatik.*
73. *Hitelesítő bizonyítvány.*
74. *Jelentés adással hátrálékosok.*
75. *Jegyzőkönyv meghitelesítése.*

**Betiürendes mutató, hogy mely pontok
kiket érdekelnek.**

<i>BacsKay Sámuel</i> 7.	<i>Karabélyos Gyula</i> 24.
<i>Bajánháza</i> i egyház 47.	<i>Káta Endréné</i> 24.
<i>Bakcsy Gyula</i> 7.	<i>Kisdobronyi egyh.</i> 24, 53, 71.
<i>Balogh Dániel</i> 18.	<i>Kiss Lajos</i> 24.
<i>Bátfai egyh.</i> 14/b, 62, 64.	<i>Kiss László</i> 4, 20, 24.
<i>Bernáth Zoltán</i> 15, 18.	<i>Kisráti egyh.</i> 14/a, 66.
<i>Bezöi egyh.</i> 14/m, 17/a, 23/c.	<i>Komjáthy Béla</i> 22, 28.
<i>Bési egyh.</i> 17/a, 36.	<i>Komjáthy Gábor</i> 4, 15, 73.
<i>Botfalvai egyh.</i> 71.	<i>Komjáthy István</i> 4.
<i>Bócér István</i> 18.	<i>Korláthelmecei egyh.</i> 45, 65, 72.
<i>Böszörményi Jánosné</i> 24.	<i>Kovács Dániel</i> 73.
<i>Böszörményi László</i> 24.	<i>Kovács István</i> 4.
<i>Csicseri egyh.</i> 14/i, 31, 44, 61.	<i>Láca</i> y József 24.
<i>Csomár Béla</i> 4.	<i>Lelkészeket ált.</i> 17/d, 27/d, 60, 68.
<i>Csongori egyh.</i> 24, 71.	<i>Magasrévi egyh.</i> 47.
<i>Egyed Béla</i> 24.	<i>Magda Sándor</i> 4, 24.
<i>Egyházakat általában</i> 13, 17/d,
[27/b, 46, 60.	<i>Magyar Bertalan</i> 4, 19, 22, 27/a.
<i>Esperest</i> 1, 3, 4, 17/f/g, 18, 22,
[27/a, 28, 73.	<i>Maksa József</i> 4.
<i>Eszenyi egyh.</i> 41, 43, 67.	<i>Mesko János</i> 24.
<i>Felsőőröcsei egyh.</i> 23/d.	<i>Minaji egyh.</i> 21.
<i>Gálóc</i> si egyh. 24.	<i>Minay István</i> 1, 18, 22, 28, 73.
<i>Homoki Antal</i> 2, 29.	<i>Minay Julia</i> 12/a.
<i>Hegy</i> i György 15, 73.	<i>Mokcsakeré</i> sz <i>i egyh.</i> 58.
<i>Iskei egyh.</i> 14/h, 17/a, 32, 55,
[56, 57.	<i>Móré Elek</i> 4, 16/g.
<i>Iskolalátogatók</i> 46, 48.	<i>Móré Gábor</i> 38.
<i>Jenkei egyh.</i> 16/c, 39.	<i>Nagydobronyi egyh.</i> 34.
	<i>Nagygejőci egyh.</i> 14/f/g, 17/a,
[35, 64.
	<i>Nagy Géza</i> 4.

- Nagykaposi egyh. 72.
 Nagy Sándor 4, 18, 24.
 Nagyszeretvai egyh. 14/l, 40.
 Németh Péter 4, 5, 27/a, 73.
 Órdarmai egyh. 42.
 Palágyi egyh. 14/c.
 Pallói egyh. 14/e, 22/b.
 Papp István 24.
 Pályini egyh. 14/j, i, k, 17/a, 30.
 Papp Lajos 24.
 Pápay Jánosné 24.
 Pataki Pál 4, 5, 15, 73.
 Peley József 10.
 Rác József 9.
 Ráckövy János 4.
 Salamoni egyh. 24.
 Sárosmezői egyh. 37, 59.
 Stépán László 22, 28.
 Sulyok János 24.
 Szabó Endre 4.
 Szabó István 4, 8.
 Szabó Lajos 18, 22, 28, 73.
 Szabó Zoltán 18, 22, 73.
 Szakal István 28, 59.
 Szalay Sándor 12/b,
 Szalókai egyh. 17/a, 62.
 Szekeres Dénes 59.
 Szinok Dezső 7.
 Szirénfalvai egyh. 24.
 Szőlőssy Gyula 15, 18, 22, 28.
 Tanítókat ált. 17/d, e, 60.
 Tiszaadványi egyh. 21, 49, 50,
 [54, 64.
 Tóth Lajos 4, 15, 18, 22, 60/b, 73.
 Tóth Miklós 12/c.
 Ungmogyorósi egyh. 16/f, 33.
 Ungnyarádi egyh. 23/a.
 Ungpinkóci egyh. 17/6, 70.
 Ungtarnóci egyh. 16/d, e, 42.
 Ungvári egyh. 51, 52, 63.
 Zahari egyh. 69.
 Záhonyi egyh. 6, 7.
 Vajáni egyh. 64, 67.
 Vajkóci egyh. 21, 24.
 Varga Károly 24.
 Veskóci egyh. 14/d, 17/c.
 Virág József 16/g, 28.
-

II. Birósági ügyek.

1. Jegyzőkönyv, felvétel Ungváron, 1910. évi április hó 26-ik napján az ungi ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak az eszenyi lelkészválasztás ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István, Stépán László (tárgyalást vezető elnök) elnökség; Komjáthy Gábor, Szakal István, Stépán Géza, Bernáth Zoltán, Szabó Lajos, Szilágyi Sándor (előadó) bírák; Hegyi György ügyész, Pataki Pál jegyzőkönyvvezető.

A felek részéről: Bátori Benjámín, Péczeli József, Balogh Kálmán panaszosok; Szabó István, az elválasztott eszenyi lelkész s az ő képviselőjében dr. Szabó József ügyvéd.

Tárgy: Az eszenyi lelkészválasztás ellen beadott panasz, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset nem forog fenn, sem a felek részéről a bírák valamelyike ellen törvénytelen alapuló érdekeltségi kifogás nem emeltetett s így a bíróság kellő számban jelenlevő érdektelen tagokkal szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke megállapítja azt is, hogy a felek s tanúk szabályszerűen megidézettek s miután felek felszólításra a bíróság illetékessége tekintetében előterjesztéssel nem éltek, elrendeli az ügy érdektelen tárgyalását s bejelenti, hogy Bátori Béni, Péceli József, Balogh Kálmán a bírósághoz intézett s most beadott panaszukat visszavonják. Előadó ezzel kapcsolatban előterjeszti, hogy az eszenyi lelkészválasztás ellen 11 panaszos közül a többiek már a vizsgálat során visszavonták panaszukat s így panaszos most már nincs, hivatalból figyelembe veendő esett pedig nem történt.

Elnök felhívására a felek közül ügyész az eljárás megszüntetését, Szabó István elválasztott lelkész képviselője, dr. Szabó Józ-

zsef a lelkészválasztás szabályszerűségének kimondását s a vizsgálat költségeinek megtérítésére panaszosok elkötelezését kéri.

Elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után a bíróság egyhangulag következőleg

végzett :

Az eszenyi lelkészválasztás ügyében az eljárást megszünteti s panaszosokat 62 korona vizsgálati költség megfizetésére kötelezi.

Elnök ezen végzést a jelenlevő felek előtt előszóval kihirdeti s felek ebben valamennyien megnyugosznak.

Kelt mint fent.

Szücs István,
egyházi elnök.

Pataki Pál,
jegyzőkönyvvezető.

Stépán László,
világi elnök.

2. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungváron, 1910. évi április 26-án az ungi ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Nagy Vince és társai, kisdobronyi egyháztagok felebbezése ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Minay István legid. tanácsbíró, (mint tárgyalást vezető elnök). Szőlősy Gyula, Komjáthy Gábor, Szakal István, Stépán László (előadó), Stépán Géza, Bertnáth Zoltán, Németh Péter jegyzőkönyvvezető, Hegyi György e. m. ügyész.

A felek részéről: Nagy Vince, Kocsis Ferenc, ifj. Váradi Károly; utóbbi ugy is, mint Váradi József, Szigeti József, id. Szigeti János, Váradi Péter képviselőjében. Sós Ferenc gondnok, presbyter társai képviselőjében is. Nagy Sándor lelkész.

Tárgy: Nagy Vince és társai kisdobronyi egyháztagok felebbezése a presbytérium azon határozata ellen, melyet 1910. február 6-án Kocsis Lajos templomi szék ügyében hozott.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a jelenlevő bírók ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset nem forog fenn, sem a felek részéről érdekeltségi kifogás nem emeltett, így a bíróság szabályszerűen megalakult. Elnök felhívására előadó előszóval ismerteti az ügyet, mely szerint a felebbezéshez csatolt iratokból az tűnik ki, hogy itt két ügyről van szó.

a) Kocsis Ferenc templomszék ügyéről, kit még 1907-ben befogadtak abba a templomi székbe, melyben ők ültek, ifj. Várady Károly, Péter stb. — Mely törvénytelen eljárás ellen a presbitérium 1907. dec. 30-án tiltakozott, a tiltakozást nev. Kocsis Ferencsel tudatta s ő az ellen felebbezéssel törvényes határidőn belül nem élt.

b) Kocsis Lajos és Kocsis Veronika templomi szék ügyéről. Kik Kocsis Ferenc fentebbi képzelt jogán a nevezett székbe jártak, mely ellen Fábián János a presbitériumban panaszt emelt 1910. január 28-án, A presbitérium bírósági ülése 1910. február 6-án ezen panasz alapján következőleg ítelt: Kocsis Lajos vádlottat ezennel a büntetés alól felmenti, a fenti bocsánatkérése után is kijelenti, hogy a panaszlott a székbe be nem ülhet. Ezen határozat ellen 1910. február 8-án Nagy Vince, Ur Boldizsár és társai felebbezéssel éltek, melynek folytán a vizsgálat 1910. április 3-án megtartott, s a vizsgálati jegyzőkönyv beérkezett.

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó bizonyítékaikat adják elő. A feleknek előadni valójuk nem lévén,

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott határozatát, mely szerint: az ungi református egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság a Nagy Vince és társai által felebbezett, s Kocsis Ferencre is kiterjesztett közigazgatási bírósági ügyben alulírott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

i t é l t:

Nagy Vince, Ur Boldizsár és társai felebbezésökkel elutasítatnak s 20 korona felmertült költségben elmarasztaltatnak. Kocsis Ferencnek ügyében intézkedésnek helye nincs.

Indokok:

Nagy Vincze, Ur Boldizsár és társainak nem volt joguk a felebbezésre, így őket azzal el kellett utasítani. Felebbezési költségben azért kellett Nagy Vincét és társait elmarasztalni, mert az eljárásra okot ők szolgáltattak. Kocsis Ferenc ügyében pedig — mivel annak idejében nem felebbezett — intézkedésnek helye nincs.

Kelt Ungváron, 1910. április 26.

Szücs István,
egyházi elnök.

Németh Péter,
jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
vil. elnök.

3. Jegyzőkönyv, felvétel Ungváron, 1910. évi április hó 26. napján az ungi ref. egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak, ifj. Orémus István gálóczi egyháztag részéről a reá kivetett egyházi adó ellen beadott felebbezés ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak: Szücs István esperes (tárgyalást vezető elnök) és Minay István gondnokhelyettes elnöklete alatt Komjáthy Gábor, Szöllősy Gyula, Szakal István, Magyar Bertalan papi, Szabó Lajos, Stépán László, Stépán Géza, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák, Kovács Dániel vil. főjegyző, jegyzőkönyvvezető és előadó.

Az ügyészség részéről: Hegyi György egyházmegyei ügyvéd s a felek részéről: ifj. Orémus István.

Tárgyalás alatt van ifj. Orémus István gálóczi egyháztagnak felebbezése a reá kivetett egyházi adó ellen.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset. A felhívásra senki sem jelentkezett.

Felhívja elnök felebbező ifj. Orémus Istvánt, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogása?

Fél kijelentette, hogy nincs.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az kellő számban megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy az érdekelt fél szabályszerűen megidézett.

A bíróság elnöke felhívja a felet, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valója? Fél kijelenti, hogy nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Kovács Dániel előadó ismerteti az ügy állását, előadja, hogy ifj. Orémus István a reá kivetett 13 kor. 99 fill. egyházi adót azért nem tartja méltányosnak, mert neki magántulajdona ez idő szerint még nincs, atyjával közös háztartásban él, atyja birtokában gazdálkodik s atyja a birtok után fizeti is a reá eső egyházi adót. — Az ügy helyszíni vizsgálásával megbízott egyházlátogatóság jelenti, hogy ifj. Orémus István neje nevén Gálóc községben 7 hold szántó föld van s abban panaszos külön gazdálkodik, így az egyházi megadóztatás ezen alapszik. Panaszos ezen ingatlan vagyron mellett

is csak $\frac{1}{2}$ véka búzával van jobban megadóztatva, mint a községben lakó más, teljesen vagyontalan egyháztag.

Elnök felhívja jelenlevő ifj. Orémus Istvánt, hogy az ügyre vonatkozólag nyilatkozzék.

A fél más bizonyítékot, mint amely a felebbezésben és vizsgálati jegyzőkönyvben foglaltatik, nem tud előadni.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő

ítéletét :

Az egyházmegye közigazgatási bírósága ifj. Orémus Istvánt felebbezésével elutasítja s a gálocsi egyház presbitériumának 1909. évi aug. 22-én hozott határozatát helyben hagyja.

Indokolás.

El kellett utasítani panaszos felet, mert a vizsgálat folyamán beigazolást nyert, hogy a gálocsi egyház hivei birtok szerint fizetik az egyházi adót s panaszos nevének 7 hold földje van, melyben külön gazdálkodik s megállapított az is, hogy panaszos nincs jobban megadóztatva, mint hozzá hasonló birtokkal rendelkező egyháztagok, s hogy csak $\frac{1}{2}$ véka búzával van magasabban adóztatva, mint a teljesen vagyontalan egyháztagok.

Elnök konstatálja, hogy az ítélet kihirdetésénél panaszos fél jelen van.

Ezután felhívja jelenlevő felet aziránt való nyilatkozattételre, hogy megnyugszik-e az ítéletben, vagy felebbez ?

Panaszos az ítélet ellen élőszóval felebbezést jelentett be, az ítélet írásbeli kiadását azonban nem kívánta.

Szüics István,
egyházi elnök.

Kovács Dániel,
jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
világi elnök.

4. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungváron, 1910. évi április hó 26-án az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságnak Szijjártó Sándor korláthelmeci egyháztag által templomi szék ügyben beadott felebbezése tárgyában.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szüics István esperes (tárgyalást vezető elnök), Minay István gondnokhelyettes, Komjáthy Gábor, Szöllösy Gyula, Szakal István, Magyar Bertalan papi, —

Szabó Lajos, Stépán László, Stépán Géza, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák, Hegyi György ügyész, Kovács Dániel vil. főjegyző, jegyzőkönyvvezető. A felek részéről; Szijjártó Sándor, Kozma László és ifj. Köszöri István. Előadó: Stépán Géza.

Tárgy: Szijjártó Sándor korláthelmeci egyháztág felebbezése a korláthelmeci egyház presbitériumának 1909. évi november 29-én templomi szék ügyben hozott határozata ellen.

Elnök a tárgy megnevezésével a gyűlést megnyitván, megállapítja, hogy érdekeltségi eset nem forog fenn, előadót felhívja az ügy ismertetésére.

Stépán Géza előadó az ügyet ismertetvén, előadja, hogy Korláthelmecen a templomi szék kijelölése az egyház keletkezésétől fogva a mindenkori előjáróság joga volt s ezen jogánál fogva Szijjártó Sándort 1904. évi szeptember 25-én tartott határozatával a kiszabott illetékek megfizetése után a Kozma-Lékó-féle székbe rendelte, s 1909. évi november 29-én hozott határozatával ezen Szijjártó Sándort azért, mert Kozma Lászlóval szemben a szövetkezeti helyiségben gorombán járt el, ezen székből kitiltotta s a hatodik székbe helyezte a nélkül, hogy a felek kihallgattak volna.

Elnök a feleket felhívja nyilatkozattételre.

A felek más bizonyítékokat, mint a melyek a vizsgálati jegyzőkönyvben vannak, nem terjesztenek elő.

Elnök a tárgyalást berekeszti, és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangú ítéletét.

Az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Szijjártó Sándor korláthelmeci egyháztagnak templomi szék ügyében hozott presbiteri határozat ellen tett felebbezése tárgyában alulírt napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

i t é l t:

A bíróság a korláthelmeci egyház presbitériumának 1909. évi november 29-én hozott azon határozását, melylyel Szijjártó Sándort a harmadik székből kitiltotta, megsemmisíti.

Indokolás.

Megsemmisítendő volt a presbiteri határozat, mert a határozattal a presbiterium jogkörét lépte túl.

Elnök felhívja jelen levő feleket, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy felebbeznek.

Jelen levő felek kijelentik, hogy az ítéletben megnyugosznak, egymásnak kölcsönösen megengednek s a felmerült 27 kor. költséget is közösen viselik.

Szücs István,
egyházi elnök.

Kovács Dániel,
jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
világi elnök.

5. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungvárt, 1910. évi április hó 26-án az ungi ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Osváth Endre nagykaposi ref. tanitónak a nagykaposi ref. egyház ellen az 1910. évre járó 108 kor. hátrálékos követelése iránti ügyben megtartott tárgyalás alkalmából.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Stépán László egyházmegyei világi tanácsbíró, mint tárgyalást vezető elnök, Bernáth Zoltán, Szabó Lajos, Stépán Géza, Szöllősy Gyula, Komjáthy Gábor, Szakal István, Nagy Sándor, Magyar Bertalan tanácsbírák, Minay István tanácsbíró, mint előadó, Hegyi György egyházmegyei ügyész, Németh Péter egyházmegyei főjegyző.

Felek részéről: Maksa József ref. lelkész, Abert János gondnok és Esztenbay Károly presbiter, mint a nagykaposi ref. egyház képviselői, valamint a panaszos Osváth Endre nagykaposi ref. tanító.

Tárgyalás alatt van Osváth Endre nagykaposi ref. tanitónak a nagykaposi ref. egyház elleni 108 kor. hátrálékos tandíj követelése, mint közigazgatási ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset. A bíróság tagjai kijelentik, hogy nem érdekeltek.

Ezután felhívja elnök az érdekelt feleket a bíróság tagjai eleni esetleges érdekeltségi kifogásaik megtételére. Az érdekelt felek érdekeltségi kifogást nem emeltek.

Erre elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen s hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke megállapítja, hogy felek szabályszerűen megidézettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékes-

sége tekintetében van-e előadni valójuk? A felek a bíróságot illetékesnek elismerik.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Minay István előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök felhívja az érdekelt s jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat adják elő.

Érdekelt felek kijelentik, hogy az ügyre vonatkozólag az előkészítő eljárásról szóló iratokban foglaltakhoz ragaszkodnak s egyéb előadni valójuk nincs.

Ezután elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után az érdekelt felek jelenlétében kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott következő

ítéletét :

Az egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Osváth Endre nagykaposi ref. tanítónak a nagykaposi ref. egyház ellen 108 koronában felszámított folyó évi hátrálékos tandíjkövetelését az I. t.-c. 115. §-a alapján a nagykaposi ref. egyházzal szemben megállapítja, s ebből folyólag az I. t.-c. 5. §-a értelmében foganatosítandó további eljárás végett az ítéletet az ügyiratok kapcsán az esperesnek kiadni rendeli.

Indokok :

Az ügyiratoknál levő okmányok, nyilatkozatok s a tárgyalás alkalmából kétségtelenül megállapítván, hogy az Osváth Endre tanító által felszámított tandíjkövetelés egyházhatóságilag megerősített díjlevélileg lett biztosítva; ennek folytán figyelemmel az I. t.-c. 115. §-ában foglaltakra, mely szerint a tanítók stb. részére megállapított fizetést leszállítani nem lehet, — a panaszos tanító követelését az egyházával szemben megállapítani, s annak behajtása végett az ítélet rendelkező részében foglaltak szerint intézkedni kellett.

Az ítéletben az érdekelt felek megnyugodtak.

Kelt Ungvárt, 1910. április 26-án.

Szücs István,
egyházi elnök.

Németh Péter,
jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
világi elnök.

6. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungvárt, 1910. évi április hó 26-ik napján az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának, mint első foku bíróságnak Enyedy Lajos volt pallói tanítónak a pallói egyház ellen illetményének visszatartása, a pallói egyháznak és ifj. Pap Lajos jelenlegi pallói tanítónak Enyedy Lajos ellen túlévezett illetményeinek visszatérítése iránt beadott kérelme tárgyában megtartott tárgyalása alkalmával.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szücs István esperes egyházi és Minay István világi tanácsbíró mint gondnokhelyettes (tárgyalás vezető elnök) elnöklete alatt Komjáthy Gábor, Magyar Bertalan, Nagy Sándor, Szakal István egyházi, Szabó Lajos, Stépán László, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák, mint bírák, Szabó Zoltán mint jegyző és előadó is.

Elnök megállapítja, hogy az érdekelt felek közül szóbeli idézés dacára senkisémet jelent meg.

Ezután a bíróság szabályszerűen magalakulván, zárt tanácskozásra vonul vissza s nyílt ülésben kihirdeti a következő

v é g z é s t :

A panasz helyszíni megvizsgálására és az ügynek érdemleges tárgyalás alá leendő előkészítésére Szöllösy Gyula egyházi tanácsbíró és Szabó Zoltán világi jegyzőből álló bizottság küldetik ki.

I n d o k o k :

A tárgyiratokból kitetszőleg az egyházi számodásokat évekre visszamenőleg vizsgálat tárgyává kell tenni s így az ügy érdemleges tárgyalhatása céljából vizsgáló bizottság kiküldésének szükségse merült fel.

Kelt Ungvárt, 1910. április hó 26-án.

Szücs István,
esperes egyházi elnök.

Szabó Zoltán,
világi jegyző.

Minay István,
világi elnök.

7. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungvárt, 1910. évi április hó 26-án az ungi ref. egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságának a magasrévi társegyháznak a közte és a bajánházi anyaegyház közt felmerülő s az ungi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1909. évi szeptember hó 9-ik napján 2. jkvi. szám alatt

hozott s a tiszáninneni egyházkerületi közigazgatási bíróságának, mint felebbviteli bíróságnak Sárospatakon 1909. évi október hó 5-én tartott ülésében 8. jkvi. szám alatt hozott ítéletével helybenhagyott építkezési költség-ügy újra felvétele tárgyában beadott kérelmére megtartott tárgyalása alkalmából.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes egyházi és Minay István világi tanácsbíró mint helyettes elnök (tárgyalás vezető elnök) elnöklete alatt Komjáthy Gábor, Magyar Bertalan, Nagy Sándor, Szakal István egyházi, Szabó Lajos, Stépán László, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák, mint bírák, Szabó Zoltán mint jegyző és előadó is. Hegyi György egyházmegyei ügyész.

A felek részéről: A magasrévi társ egyház részéről Kontra Pál János gondnok, Nagy Kontra János és Kontra György presbiterek. A bajánházai egyházrészéről: Ujlaki Sándor lelkész, Marics Ferenc gondnok, Szalai György presbiter.

Tárgy: A magasrévi egyház kérvénye, melyben az 1909. évi őszi egyházmegyei közgyűlés alkalmából tartott közigazgatási bírósági ülés 2. jkvi. szám alatt hozott határozatának megváltoztatásával a bajánházai templom építési költségei felének viselése alól magát felmenteni kéri.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-cz. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset. A bíróság tagjai a felhívásra kijelentik, hogy magukat érdekelteknek nem érzik.

Felhívja elnök a feleket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk? Felek kijelentik, hogy a bíróság egy tagja ellen sincs törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek a tárgyalásról szóbelileg értesítettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékesége tekintetében van-e előadni valójuk? Felek kijelentik, hogy a bíróság illetékesége tekintetében előadni valójuk nincs, s az ügy érdemében bővebben nyilatkozni nem kívánnak.

A bíróság ezután annak megállapítása végett, hogy az ügy újra felvételére alapul szolgáló okok fenn forognak-e, zárt tanácskozásra vonul vissza s az ügynek Szabó Zoltán előadó által történt ismertetése után egyhangulag meghozza s nyílt ülésben kihirdeti a következő

v é g z é s t :

A magasrévi társegyház újra felvételi kérelmével elutasítatik.

I n d o k o k :

Elutasítandó volt a kérelem, mert kérvényező ujabban semmi oly okot nem hozott fel, melyről feltehető lenne, hogy az ügy alap tárgyalásánál figyalembé vétetvén, más ítélet hozatott volna.

Elnök megállapítja, hogy a végzés kihirdetésénél az érdekeltek képviselői jelen vannak.

Ezután felhívja a feleket, hogy nyilatkozzanak az iránt, megnyugosznak-e a végzésben vagy felebbeznek, mire kérvényezők a végzés írásbeli kiadásának kérelmezése mellett az ellen élő szóval felebbezést jelentettek be, a bajánházaik pedig megnyugvással tudomásul vették.

Kelt Ungvárt, 1910. április hó 26-ik napján.

Szücs István,
esperes egyházi elnök.

Szabó Zoltán,
világi jegyző,
mint jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
világi elnök.

8. Jegyzőkönyv, felvétellett Ungvárt, 1910. évi április hó 26-ik napján az ungi ref. egyházmegye bíróságának mint közigazgatási bíróságnak a bezői anyaegyháznak a paplak felépítéséből kifolyólag a zahari leányegyház ellen támasztott kérelme tárgyában megtartott tárgyalása alkalmából.

Jelen vannak a bíróság részéről: Szücs István esperes egyházi és Minay István világi tanácsbíró mint helyettes elnök (tárgyalás vezető elnök) elnöklete alatt Komjáthy Gábor, Magyar Bertalan, Nagy Sándor, Szakal István egyházi, Szabó Lajos, Stépán László, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák, mint bírák, Szabó Zoltán mint jegyző és előadó is.

A felek részéről: Hegyi György egyházmegyei ügyész, Kálniczky János bezői lelkész, Szabados András bezői gondnok, Jan-

kovics Mihály; a Kovács Estók András presbiterek, zahari leányegyház részéről: id. Balázs György gondnok, id. Molnár János és ifj. Molnár János presbiterek.

Tárgy: A bezői egyház kérvénye, melyben a zahari leányegyháznak a bezői lelkészi lak építési költségéhez való hozzájárulását a kiadások ötöd részében, vagyis 3325 korona 16 fillérben kéri megállapítani.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-cz. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset. A bíróság tagjai a felhívásra kijelentik, hogy magukat érdekeltnek nem érzik.

Felhívja elnök a feleket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk? Felek kijelentik, hogy a bíróság egy tagja ellen sincs törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek a tárgyalásról szóbelileg értesítettek.

A bíróság elnöke felhívja feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk? Felek kijelentik, hogy a bíróság illetékessége tekintetében előadni valójuk nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását és felhívja Szabó Zoltán előadót az ügy ismertetésére, ki az ügy állását a következőben terjeszti elő:

A bezői anyaegyház az 1908. év folyamán 16625 korona 80 fillér költséggel paplakot épített, mely költsége fedezéséhez a zahari leányegyház semmivel nem járult hozzá, oda irányul tehát kérelmök, hogy a zahari leányegyház a felmerült építési költségek egy ötöd-résznének azaz 3325 kor. 16 fillérnek a megtérítésére köteleztessék, vagyis a hozzájárulási arány 20%-ban állapíttassék meg, mely kérelmüket a következő okokkal támogatják:

I. A zahari ref. lelkek száma 600, kik a csekély tanítói fizetésen kívül semminemű egyházi terhet nem viselnek, s a nevetésig csekély 90 kor. urvacora osztási díjon kívül semmivel sem járulnak a lelkészi állás fenntartásához.

II. A zahari 600 ref. lélek kezében majdnem több ingatlan vagyon van, mint az 1000 bezői lélek birtokában.

III. A 600 zahari lélek, a köznapi és vasárnapi Istentiszteletek kivételével az anyakönyvek tanúsága szerint a múlt évben is többször vette igénybe a lelkész szolgálatát mint Bező.

IV. A zahari betegek áldoztatásához még fuvart sem küldenek a lelkészért, sőt az urvacsora bejelentőt is a lelkész szállítja Zaharba.

V. A bezői lelkész választásból a zahariakat soha sem rekesztették ki, hogy e jogukat nem érvényesítették, az tisztán a zahariak nembánomságának tulajdonítható. A bezői egyház vezetősége azért a választók névjegyzékébe a legközelebb is felvette a zahari egyház presbitereit.

VI. A hatszori urvacsora osztásért a szokásos 120 kor. helyett a zahariak csak 90 kor. fizetnek, s még fuvart sem adnak, úgy hogy az urvacsora kiosztására a lelkésznek vagy gyalog kell menni, vagy ha fogata nincs, — 4 kor. kell fizetnie annak a fuvarosnak, ki a lelkészt Bezőből Zaharba és vissza Bezőbe viszi.

A tényállás ismertetése után elnök felhívja a jelenlévő feleket, hogy az ügyre vonatkozó nyilatkozataikat, észrevételeiket, esetleg újabb bizonyítékaikat terjesszék elő.

A kérelmező bezői egyház megbizottai a kérvényökben felsorolt indokok fenntartása mellett előadják még, hogy a zahari leányegyház közmunkájával 17 évvel ezelőtt részt vett a bezői parochia építésében s a legközelebbi bezői lelkészválasztás alkalmával sem volt kizárva a választásból, így tehát jogokat is gyakorolt, kéri tehát a leányegyházat kötelezni arra, hogy az anyaegyház paplak-építési költségeihez az általuk kívánt arányban hozzájáruljon.

A zahari leányegyház küldöttei hivatkozással arra, hogy midőn ezelőtt 17 évvel a bezői paplak leégett, ők csupán szivességből de nem kötelességből szállítottak oda némi építkezési anyagot, a lelkész szolgálmányokért pedig nézetők szerint kellőképpen megfizetnek, kéri, hogy az anyaegyház kérelmével utasítsák el.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök a tárgyalást berekeszti és zárt ülésben történt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott határozatát:

Az ungi ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság a bezői anyaegyháznak lelkészilak építéséből kifolyólag a zahari leányegyház ellen támasztott követelése tárgyában, mint közigazgatási bíróság elé tartozó ügyben, alulírott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképpen

i t é l t:

A zahari leányegyház a bezői paplak építési költségekhez hozzájárulni köteles. A hozzájárulási arány az építési költségek 5 azaz öt %-ában állapittatik meg azzal, hogy a bezői paplaknak és melléképületeinek építési és fenntartási költségei a zahari leányegyházat jövőben is ez arányban terhelik.

I n d o k o k:

Ekként kellett határozni, mert kétségtelen, hogy a zahari leányegyház a bezői egyházban jogokat élvez, így kötelezettségeket is teljesítenie kell. Az anya és leányegyház közötti kötelezettségek szabályozva nem lévén, az egyházi I. t.-cz. 12. §-ának rendelkezéséhez képest a bíróságnak volt kötelessége a leányegyháznak az anyaegyházzal szembeni kötelezettségét megállapítani, s hogy a jelen esetben az anyaegyházban felmerült s lelkészilak építésére fordított kiadások csak 5%-ának megtérítésére kötelezte a leányegyházat, annak oka abban rejlik, mert a bezői lelkész által a zahari leányegyházban teljesített kötelezettségek és a zahari leányegyház hivei által gyakorolt jogok ezen aránynak felelnek meg legjobban.

Elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél úgy a kérvényező bezői anyaegyház, mint az érdekelt zahari leányegyház küldöttjei jelen vannak.

Ezután elnök felhívta a feleket az iránt való nyilatkozat tételre, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy felebbeznek? — mire mindkét fél az ítélet ellen élőszóval felebbezést jelentett be s az ítélet írásbeli kiadását kívánta.

Kelt Ungvárt, 1910. évi április hó 26-ik napján.

Szücs István,
esperes egyházi elnök.

Szabó Zoltán,
világi jegyző,
mint jegyzőkönyvvezető.

Minay István,
világi elnök.

Tárgymutató.

II. Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Eszenyi lelkész választás fellebbezése.
 2. Nagy Vince és társai kisdobronyi egyháztagok templomi szék pere.
 3. Orémus István gálocsi egyháztag egyházi fizetés elleni felebbezése.
 4. Szijjártó Sándor, korláthelmeci egyháztag templomi szék ügy felebbezése.
 5. A kaposi tanító és egyház közötti tandíjügy.
 6. Enyedy Lajos volt pallói tanító, s a pallói egyház proventus fizetés panasza.
 7. A magasrévi egyház a bajánházai templom építéshez való hozzájárulás feloldását kéri.
 8. Bező és Zahar közötti építkezéshez való hozzájárulás arányának megállapítása.
-

